Nummer 20 Donderdag 19 Mei 1932 32ste Jaargang

HET KOLONIAAL WEEKBLAD

ORGAAN DER VEREENIGING „OOST EN WEST”

HET LIDMAATSCHAP der Vereeniging bedraagt f 5.— 's jaars (minimum) met inbegrip van kostelooze toezending van het Koloniaal Weekblad.

INHOUD: De opening van de Indische tentoonstelling in de Residentie. — Aanbieding van het Gedenkboek. — Het heilig edict van Keizer Kang-hi. — De banden met Zuid-Afrika. — Van het Hoofdbestuur. — Van Week tot Week. — Persoverzicht uit de Indische Bladen en Tijdschriften. I. Uit de Europeesche Pers. — II. Uit de Inheemsche en Maleisch-Chineesche Pers. — Oost- en West-Indisch Literatuur-Overzicht. — Suriname. — Curaçao. — Uit den Verren Vreemde. — Nagekomen Berichten. — Berichten der Afdeelingen. — Mededeelingen. — Bestemd voor uitzending naar Nederlandsch-Indië. — In Nederland aangekomen verlofgangers. — Met pensioen. — Adresveranderingen. — Mutatiestaat van 11 tot 18 Mei 1932.

De opening van de Indische tentoonstelling in de Residentie.

Precies op tijd werd j.l. Zaterdag 14 Mei, de Indische tentoonstelling in het Westbroekpark te Scheveningen door Prinses Juliana plechtig geopend, niettegenstaande een paar dagen te voren er nog zóó veel op het terrein overhoop lag, dat kenners zeiden: het zal met deze expositie gaan, zooals met vele harer voorgangers, dat zij geopend wordt, om den volgenden dag weder gesloten te worden, ter verdere afwerking. Dit was echter ditmaal gelukkig niet het geval. Ofschoon hier en daar de fijne puntjes nog wel aangebracht zullen moeten worden, is toch alles zoodanig in orde gekomen, dat het geheele terrein ook voor het publiek geopend kon blijven. Gelukkig want juist met de zonnige Pinksterdagen zijn er drommen bezoekers heen gestroomd, die zeker van het geheel een bijzonder goeden indruk hebben gekregen.

Zij, die deze zelfde gebouwen op de Parijsche Wereldtentoonstellingen hebben gezien, zullen onwillekeurig vergelijkingen gaan trekken; allereerst natuurlijk betreffende ligging en rangschikking ginds en hier, waarbij men niet uit het oog mag verliezen, dat toen Nederl.-Indië een klein deel van het groote complex uitmaakte, terwijl nu een geheel op zichzelf moest worden gevormd. Van verschillende zijden hoorden wij toch de opmerking maken, dat het daarvoor echter te klein is, niettegenstaande nog enkele gebouwen, in denzelfden trant opgetrokken, er aan toegevoegd zijn geworden. Uit een artistiek oogpunt voldeed ook het bosch van Vincennes als omgeving veel beter dan deze in de diepte liggende weide, die van zelf de groote bekoring der verschillende boomengroepen, als weelderigen achtergrond, mist. De groepeering om een pleinvormige vlakte moge de verschillende gebouwen wellicht beter doen uitkomen, schilderachtiger is 't geheel er zeker niet door geworden, al heeft men zooveel mogelijk van de omstandigheden partij weten te trekken, o.a. door een zeer mooie brug, in stijl, als ingangspoort, te bouwen.

Kon de Nederlandsch-Indische tentoonstelling te Parijs eerst eenige weken na hare voltooiing door de Koninklijke Familie worden bezocht, te Scheveningen genoot zij het voorrecht door Prinses Juliana te worden geopend, in tegenwoordigheid van het Corps Diplomatiek en tal van autoriteiten, begunstigd door de eerste Hollandsche voorjaars-zonnestralen.

Moge dit een goed voorteeken zijn!

Mogen alle Nederlanders trachten evenveel diepgaande belangstelling aan den dag te leggen voor het wel en wee van Indonesië, als onze aanminnige Prinses, die, na aandachtig de redevoeringen van den voorzitter der Gemeentelijke Commissie, den heer Ch. I. J. H. Welter en van den Burgemeester te hebben gevolgd, het bondige openingswoord uitsprak en zich daarop door deskundigen al het tentoongestelde in de groote zalen liet uitleggen, waarna een wandeling over het geheele terrein werd ondernomen.

Ten slotte werd nog het inwendige van het mooie Minangkabausche Adathuis bezocht, waar thans ook „Boeatan” zetelt, zij 't — jammer genoeg — op veel kleiner schaal dan te Parijs.

Prinses Juliana maakte ook hierover een belangstellende opmerking bij de begroeting der daar aanwezige presidente van Boeatan.

Daar naar onze opvatting, ook om de volkskunst tot haar recht te doen komen, er niet te veel voorwerpen van allerlei aard in een kleine ruimte tegelijk getoond moeten worden, lijkt ons thans het Minangkabausche huis, met zoovele deelnemers, véél te vol en beklagen wij speciaal Boeatan, die bij hare Toonkamers in Heulstraat 19, ook reeds hoe langer hoe meer aan ditzelfde euvel lijden moet, omdat de omzet haar nu geen uitbreiding van localiteit toelaat.

De eenige redding in dezen nood zou dus zijn:

Vermeerdering van daadwerkelijke belangstelling voor de Indonesische kunstnijverheid bij het Nederlandsche publiek.

Van harte vallen wij dan ook de volgende woorden bij, welke de heer Welter in zijn rede o.m. uitsprak:

> „Voor oud en jong hopen wij, dat deze tentoonstelling er toe zal bijdragen, waardeering en eerbied te brengen voor het volkseigen der gindsche volken, welker uitingen

De Indische tentoonstelling in het Westbroekpark in Den Haag.



Het hoofdgebouw van de Indische tentoonstelling in het Westbroekpark.

Aanbieding van het Gedenkboek.

Nadat H. K. H. Prinses Juliana de Indische tentoonstelling met een rede, in antwoord op de door den voorzitter der tentoonstelling en op die van den burgemeester, gehouden toespraken geopend had, was het officieel gedeelte der plechtigheid geëindigd.

De algemeen voorzitter van Oost en West, de heer Zuyderhoff, vergezeld van den algemeen secretaris, den heer van der Brugh, bij welke vertegenwoordiging de met verlof hier te lande vertoevende voorzitter onzer Curaçaosche afdeeling, de heer Dr. Polvliet zich aansloot, werden toen in de gelegenheid gesteld het eerste exemplaar van het Gedenkboek, uitgegeven door onze vereeniging en gewijd aan de Nederl. deelneming aan de Intern. Kolon. tentoonstelling Parijs 1931, aan H. K. H. te overhandigen. De heer Zuyderhoff deed dit in een rede waarin hij de warme belangstelling door de Prinses voor de Nederl. inzending te Parijs betoond, in herinnering bracht. Spr. gaf een kort exposé van den inhoud van het werk, daarbij wijzende op enkele bijzonderheden betreffende de totstandkoming onder leiding van den redacteur, den heer Dr. H. H. Zeylstra Fzn., ons hoofdbestuurslid in Deventer, door den vervaardiger, de firma de IJsel v/h. Born en Co., Boekdrukkerij aldaar.

H. K. H. betoonde ten zeerste hare instemming met het gelukkige denkbeeld aan de uitvoering ten grondslag liggende en was, blijkbaar hoogelijk ingenomen met het Haar aangeboden zoo in- als uitwendig, fraaie en welverzorgde Gedenkboek.

Het heilig edict van keizer Kang-hi (*)

De heer J. Moerman Jz., thans studeerend in Holland, te voren leeraar aan de Hollandsch—Chineesche Kweekschool te Meester Cornelis, heeft een derde boekwerk het licht doen zien.

Was zijn eersteling, zijn: „In en om de Chineesche kamp", een poging voornamelijk om dat, wat er leeft onder de Indo-Chineeschen te verdietschen, zijn tweede werkje een verzameling van Chineesche legenden en sagen, bedoeld als leesboek voor de lagere school: „Het Heilig Edict", is heel wat ambitieuzer.

Het wil in betrekkelijk weinig bladzijden een schets geven van de Chineesche maatschappij en van het geestelijk leven, de opvoeding en het onderwijs van het Chineesche volk. Zooals men ziet een program, dat zoo wat alles omvat, wat er omtrent de Chineezen te zeggen valt, niet alleen de Chineezen van nu, doch ook die van vroeger tijden, speciaal die, welke leefden in de regeeringsperiode, die met den naam Kang hi wordt aangeduid, — eind 17e en begin 18e eeuw.

Zou een dergelijke onderneming reeds voor den beroepssinoloog een taak zijn, die hem zich wel twee maal zou doen bedenken, eer hij er aan begon, te verwonderlijker, maar toch ook in zeker opzicht bewonderenswaardiger is, dat de heer Moerman haar heeft aangedurfd. De heer Moerman is n.l., hoe vlijtig hij ook de literatuur moge bestudeeren, geen kenner van het Chineesch. En hoe goed hij

een vreugde zullen blijven voor oog en geest.

„Alleen op die wijze kan worden bevestigd de eenige, waarlijk hechte grondslag, waarop de samenwerking duurzaam kan worden voortgezet: dien der onderlinge wederzijdsche waardeering.

„De Indiërs hebben in het verleden er in hooge mate toe bijgedragen, Holland toen machtig en welvarend te maken, mogen zij thans ondervinden de kracht, die er ook voor hen gelegen is in den band met Nederland."

Met recht wees de Burgemeester met enkele in de Fransche taal tot de aanwezige diplomaten gerichte woorden er op, dat Frankrijk eigenlijk de peetmoeder dezer expositie is, en dat:

„Veel, heel veel van wat op deze tentoonstelling, in dit hoofdgebouw, de aandacht trekt en de bewondering opwekt, niet den toestand van het oogenblik weerspiegelt. Toch mag dat, geen beletselen in den weg leggen aan ons streven om de belangstelling voor Indië in het moederland aan te wakkeren en in breeden kring te doen zien wat daarginds door de samenwerking van inheemsche bevolking en Westersche pioniers kan worden volbracht. Nu, meer dan ooit, hebben wij Indië en heeft Indië ons noodig."

Laat iedere Nederlander zich Prinses Juliana's openingswensch tot de zijne maken:

„Het is een verheugende gedachte, dat ondanks de moeilijke tijdsomstandigheden het plan is geslaagd en de Nederlandsche afdeeling van de tentoonstelling te Parijs, die zich in een zoo groote en algemeene belangstelling, dank zij haar eigenschappen, heeft mogen verheugen, naar 's-Gravenhage is overgebracht. Drage deze tentoonstelling er toe bij, de kennis van Indië te verbreiden en te verdiepen om op deze wijze den band tusschen Nederland en Indië, indien mogelijk, nog te versterken.

Opening Indische tentoonstelling.



De opening van de Indische tentoonstelling in het Westbroekpark in de residentie door Prinses Juliana op 14 Mei j.l. De aankomst van de Prinses. Links mr. Welter, oud-minister van Koloniën, rechts burgemeester Bosch ridder van Rosenthal.

ook moge trachten zich op de hoogte te stellen — wat hij ongetwijfeld gedaan heeft — nooit zal hij in staat kunnen zijn zich een aan de bronnen getoetst, eigen oordeel te vormen.

Daarom doet het eenigermate vreemd aan, wanneer men af en toe op zoo scherpe oordeelvellingen stuit; zoo zouden b.v. alle vertalingen van de Tao-te-king op twee na, „zoo goed als waardeloos zijn". Om het even nu of deze uitspraak juist of onjuist is — en wij voor ons achten haar in haar absoluutheid niet gerechtvaardigd — het ligt niet op den weg van den heer Moerman om grooten naar den geest, als b.v. Giles, die zelf met een haast onbegrijpelijken tekst geworsteld hebben, op gezag van anderen tot schrijvers van „zoo goed als waardeloos" materiaal te degradeeren.

Zien wij echter van deze en dergelijke schoonheidsvlekken af en houden wij er rekening mee, dat het hier een poging geldt om veel wat verspreid en voor den niet-beroepsman nauwelijks toegankelijk is te extraheeren en te comprimeeren en in zeer leesbaar Hollandsch aan den overigens niet-deskundigen belangstellende voor te zetten, dan moeten wij deze poging volmondig geslaagd noemen.

Waar het n.l. geldt het kiezen tusschen twee of meer meeningen, daar heeft de heer Moerman vrijwel steeds een juiste keus gedaan, waarmee wij zeggen willen een meening verdedigd, die ook wij zelf gaarne zouden willen verdedigen. Uiteraard is dit niet overal het geval en hebben wij b.v. een ander en minder gunstig oordeel over den grooten commentator van Confucius, den middel-eeuwschen wijsgeer *Tsjoe-Sji*. Echter is dit een punt, waarop wij geenszins den nadruk willen leggen, immers meeningsverschillen zijn in de sinologie als schering en inslag.

Wie was nu eigenlijk Kang-hi?

Verzamelaars van porcelein kennen den naam, ook de menschen van het vak en misschien nog een stuk of wat anderen. Doch de overigen?

Chineesche geschiedenis staat nu eenmaal niet op het programma van onze scholen. Dus blijft zulk een man onbekend, ook al heeft hij geregeerd gedurende een lange periode van meer dan zestig jaar over het oudste volk der aarde en op een wijze, die weinig andere vorsten hem zullen nadoen.

Kang-hi was een Mandsjoe, behoorde tot een klein, doch dapper volk, dat zich de heerschappij over China had weten te verzekeren en dat zich tot taak gesteld zag het onderworpen volk aan zich te verzoenen, het te doen instemmen met het nieuwe bewind.

Vooral Kang-hi is het geweest, die niet alleen deze verzoening tot stand heeft gebracht, doch hij is er in geslaagd, om zich door het misschien wel exclusiefste volk der aarde te doen accepteeren als een hunner grooten.

Hoe hij dit gedaan heeft; wat hij nog meer in zijn leven heeft verricht; hoe hij was in den omgang met Europeanen, waaronder zulke interessante personen voorkwamen als de eerste Jezuieten-missionarissen in China, dit alles vertelt u de heer Moerman op beknopte, doch alleszins afdoende wijze. Naast deze geschiedkundige bijzonderheden wordt dan verder het noodige medegedeeld omtrent de gesteldheid van het Chineezendom ten opzichte van de opvoeding, omtrent de plaats die de keizer inneemt als middelaar voor en vader van zijn volk, waaruit dan afgeleid wordt de plicht, die er voor den keizer bestaat om van tijd tot tijd zijn volk te vermanen en in de deugd te bevestigen.

Op het voetspoor nu van voorgangers (in het keizerlijke China was het antecedent álles) heeft ook Kang-hi in zijn laatste levensjaren een reeks vermaningen op doen stellen, welke als zijn testament bekend zijn gemaakt, van commentaar zijn voorzien en een ongeloofelijken opgang in de Chineezenwereld gemaakt hebben.

Chineezen houden van het leeraarende; gaarne nemen zij den mond vol over deugd en menschenmin; straf ook laten zij hun kinderen allerlei kostelijke spreuken leeren over den eerbied, die men voor ouderen hebben moet, over verdraagzaamheid en vredelievendheid en andere schoone zaken meer.

Dit alles nu is in het „heilig edict" in de perfectie geschied; het is geworden tot de onder eenvoudige voorschriften gebrachte Confuciaansche ethiek. En de Confuciaansche ethiek is het, die China gemaakt heeft tot wat het ook nu nog is, met al zijn deugden en gebreken.

Thans heeft het „Heilig edict" afgedaan; thans zijn het de Drie Volksprincipes van Sun Yat Sen, die met man en macht de Chineesche jeugd worden bijgebracht. China, dat gedurende zijn geheele geschiedenis meer waarde toekende aan het conserveeren dan aan het vernieuwen, is door een afbraakwoede als bezeten.

Blijven kan deze stemming uiteraard niet; de Chinees is niet anders geworden, omdat hij zich in een ander costuum heeft gestoken. Vandaar dat verwacht mag worden, dat wanneer de revolutiekoorts eenmaal voorbij zal zijn, men weer waarde zal gaan toekennen aan dat wat de vaderen „heilig" was. Ook in de toekomst zal het „Heilig edict" wel weer tot de geslachten spreken als het dit in het verleden gedaan heeft.

Daarom heeft een boekwerk als dat van den heer Moerman ook meer dan alleen historische waarde. Men kan er aan de hand van hem zelf in zien, wat het geestesleven van den Chinees in het verleden was en naar alle waarschijnlijkheid ook in de toekomst goeddeels zijn zal. Het verdient dan ook de gezette aandacht van een ieder, die van den Chinees iets meer wil af weten dan een onderhoud met langanan of klontong kan leeren.

B.

(*) J. B. Wolters, uitgever.

De banden met Zuid-Afrika.

De heer Oudschans Dentz secretaris van de commissie in Nederland voor het Oorlogsmuseum te Bloemfontein, verzoekt ons den volgenden brief te willen bekend maken, welke hij van die Nasionale Monument-Kommissie te Bloemfontein heeft ontvangen.

De zoo geslaagde tentoonstelling van herinneringen aan den 2den Vrijheidsoorlog der Boeren van 10—21 October 1931 in de museumzalen van het Algemeen Nederlandsch Verbond te 's-Gravenhage gehouden ligt nog versch in het geheugen en het mag een verblijdend teeken worden genoemd, dat de ontvangst van de in Nederland bijeengebrachte verzameling zulk een diepen indruk heeft gemaakt, waardoor de banden met Zuid-Afrika opnieuw zijn versterkt.

Die Nasionale Vrouemonument-kommissie.

Mnr. Fred. Oudschans Dentz,

Oorlogsmuseum, Bus 704,
Bloemfontein.
5 April 1932.

Waarde Heer,

Op sy jongste vergadering het die Nasionale Vrouemonumentkommissie met innige waardering gewag gemaak van die groot werk wat u en u komitee vir die Afrikaanse volk in Nederland gedoen het in verband met die insameling van geskiedkundige stukke vir die Oorlogsmuseum. Hierdie versameling, wat reeds aan die begin van die jaar al in goeie toestand ontvang is, is bepaald 'n baie groot aanwins vir die museum.

Dat die verskillende skenkers bepaald in besonder geheg moes gewees het aan, hierdie waardevolle kultuurskatte kan ons kommissie heel goed begrijp. Daarom dan is ons kommissie, en trouens die ganse Afrikaanse volk sooveel meer dank verskuldig aan almal wat bijgedra het tot die versameling.

Te oordeel na die groot mate van belangstelling wat die tentoonstelling van die goedere geniet het, klop die Hollander se hart nog baie warm vir die kultuur van sy stamgenote hier in die Suide. En dit doen die hart van die Afrikaner groot vreugde aan wanneer hij 'n dergelike mate van belangstelling bespeur by 'n volk soos die Nederlandse volk.

Die wyse waarop u die goedere gerangskik het, die deeglike en heldere wyse waarop u inventaris opgestel is en die bekwame wyse waarop elke stukkie so verpak was dat dit veilig in Suid-Afrika kon aankom, het tewens bij ons kommissie bewondering en 'n groote mate van waardering afgedwing. Dit alles het bepaald baie tyd en inspanning van u geverg. U het 'n groot en onselfsugtige daad aan die Afrikaner bewys. Nie vir beloning nie, maar uit liefde vir die Afrikaanse volk het u u al die opofferings getroos, en daarom is ons kommissie, en trouens die ganse Suid-Afrikaanse volk, u zooveel meer dank verskuldig.

En waar ons kommissie u bedank, wens hij ook terselfdertijd sy innige dank te betuig aan elke lid van u komitee wat meegewerk het om die versameling tot die grootste moontlike sukses te maak. Die aandeel wat u weer met hierdie grootse zaak aan ons kultuurstryd geneem het, het die Afrikaner weer opnuut herinner aan die aandeel wat soveel Hollanders aan die wapenstryd geneem het tydens die Twede Vrijheidsoorlog — en opnuut is die Afrikaner se hart weer met die grootste mate van dank vervul teenoor die Hollanders.

Die belangstelling wat Haar Majesteit Koningin Wilhelmina in verband met die tentoonstelling aan die dag gelê het, word deur ons kommissie eweneens ten seerste op prijs gestel. Ook dit dien om die verwantskapsbande tussen die Hollanders en Afrikaners opnuut hegter saam te snoer.

Met nogmaalse dank, namens ons kommissie, aan

u komitee en die Nederlandse volk, vir die pragtige geskenk, vir die hulp in die opbouing van ons kultuur en vir die onselfsugtige opoffering wat u u getroos het.

Hoogachtend,

Die Uwe,

(w.g.) J. D. Kestell,
Voorsitter,

(w.g.)R. H. J. van Rensburg
Sekretaris.

VAN HET HOOFDBESTUUR.

Officieele mededeeling.

Nederland te Parijs in 1931.

Gedenkboek van de Nederlandsche Deelneming aan de Internationale Koloniale Tentoonstelling.

Uitgave van de Vereeniging „Oost en West".

Onder Redactie van Dr. H. H. Zeijlstra Fzn., lid van het Hoofdbestuur van „Oost en West".

Reeds hebben hun medewerking toegezegd Mevr. M. C. van Zeggelen en de heeren D. J. Balfoort, Prof. Dr. L. P. le Cosquino de Bussy, Prof. J. C. van Eerde, P. A. J. Moojen, Dr. J. Stroomberg, T. B. Roorda, K. van der Veer, Dr. L. J. van der Waals, Dr. F. C. Wieder, R. Zuyderhoff en G. J. Staal.

Het boek zal worden gedrukt op Kunstdrukpapier en rijk worden geïllustreerd. De prijs zal bedragen *f* 5.— ingenaaid en *f* 6.50 in linnen stempelband.

Van Week tot Week.

Van Maandag 9 tot Zondag 15 Mei.

*Vrijdag den 13den j.l. werd de Koloniale Tentoon*stelling te Den Haag, door H.K.H. Prinses Juliana onder groote belangstelling geopend. Bij deze gelegenheid werd H.K.H. door den voorzitter van Oost en West een e emplaar van het Gedenkboek „Nederland te Parijs in 1931" aangeboden.

Op de 12e dezer gehouden begrootingsvergadering te Buitenzorg werd de mogelijkheid voorzien voor 1933 het uitgaven niveau van 400 millioen te bereiken. Daartoe zouden echter noodig zijn, extra beperkingen, doorzetting der crisisheffingen, nieuwe heffingen en invoering per 1 Jan. 1933 van de voorloopige herziening der salarissen van burgerl. en milit. landsdienaren.

Het Volksraadslid mr. H. Kolkman, voorzitter van de A.V.R.O.S. heeft bedankt; in zijn plaats is voorgedragen de voorzitter van het Landbouwsyndicaat, mr. G. H. C. Hart.

De regent van Meester Cornelis heeft met zijn collega's van Krawang en Serang een adviescomité gevormd, nopens de instelling van een lichaam tot controle van het financieel beheer der Regentschappen.

Bij de 9 dezer gehouden verkiezing werd tot lid van den gemeenteraad gekozen de candidaat van de Vaderlandsche Club, dr. W. K. H. Feuilletau de Bruyn, Zijn tegenstander was de candidaat der I.S.D.P. I. Roorda, secretaris van het N.I.O.G.

In geval van aanneming van het wetsontwerp tot verhooging van de opcenten op de invoerrechten, zal dit in werking treden met ingang van 1 Juni a.s.

*Uitgebreide onderzoekingen in de provincie West-*Java hebben aangetoond, dat de geldnood stijgende is, doch dat er geen gebrek aan voedsel bestaat.

Blijkens statistische becijfering zijn de groenten- en fruit-prijzen op de voornaamste passars op Java in vergelijking met 1921 resp. met meer dan de helft en bijna een derde gedaald.

*Het onderzoek naar phosphaten in het Buitenzorg*sche heeft bevredigende resultaten opgeleverd. De aanwezigheid van 20.000 ton phosphaat is met zekerheid aangetoond, zoodat winning op bescheiden schaal mogelijk wordt geacht.

De uitvoer van Java en Madoera over April 1932 heeft bedragen 281.200 ton tot een waarde van f 28.600.000. In April 1931 bedroeg de uitvoer 196.600 ton tot een waarde van f 30.900.000.

Duizenden pelgrims, die op gouvernementskosten uit Djeddah naar Indië teruggezonden wenschen te worden, blijken grootendeels lieden, die vele jaren om godsdienstige redenen of voor theologische studiën in Mekka vertoefden en thans den steun van hun familie ontberen. Regeering en particulieren geven zooveel mogelijk steun.

De opheffing van de arbeidsinspectie op Java gaat voorloopig niet door, daar op de ten Paleize gehouden begrootingsconferentie daartoe niet werd besloten.

*De eerste Bataksche kerk te Batavia is in tegen*woordigheid van mevrouw en freule De Jonge geopend.

Tijdens het verblijf van den dir. van het dep. van onderw. en eeredienst te Kota Radja, werd een groote protestmeeting belegd tegen de invoering van het Athjehsch als voertaal bij het onderwijs in dat gewest.

De laatste vergadering van het door de vereeniging Mahammadya georganiseerde congres werd door ongeveer 6000 personen bijgewoond.

Naar aanleiding van een verzoek om inlichtingen der Volksraadscommissie inzake de voorloopige rekening over 1929 deelt de regeering mede, dat de kosten, verbonden aan de samenstelling van het Nederlandsch—Balisch woordenboek, tot dusver, zonder reiskosten mee te rekenen, f 71.950 bedroegen, terwijl verwacht kan worden dat het woordenboek uiterlijk 1935 gereed zal zijn. Voorwaar, in dezen tijd, geen goedkoop werk.

Het Timoersch Verbond heeft in een vergadering te Soerabaja een motie aangenomen, waarin de voedselnood op Timor en Roti wordt toegeschreven aan de ongeregelde heerendiensten. Voorgesteld wordt om in de residentie Timor voor ten minste twee jaren vrijdom van belasting te verleenen.

*De gouverneur van Curaçao heeft 10 dezer de zit*ting van den Kolonialen Raad geopend. In zijn openingsrede deelde Z. Exc. o.m. mede, dat de verhouding tot de naburige landen goed was. Het complot dat op Aruba was ontdekt, geeft geen reden tot ongerustheid. De machtsmiddelen zijn voldoende.

Berichtgeving hoofdzakelijk ontleend aan Aneta en de N. R. Ct.

Persoverzicht uit de Indische Bladen en Tijdschr.

I. Uit de Europeesche Pers.

De Filippijnsche onafhankelijkheid.

Het Huis van Afgevaardigden van het Amerikaansche Congres heeft zich op 5 April met 306 tegen 47 stemmen uitgesproken ten gunste van *het Hare-wetsontwerp*, om de Filippijnen in 1940 onafhankelijk te verleenen. De Amerikaansche dagbladen (*Deli Crt.* 16/4, 5de bl.) zijn allesbehalve malsch in hun oordeel over het resultaat van de stemming in het Huis. De *„Wash Post"* verklaart o.m.: „Wanneer het wetsontwerp wet mocht worden, dan wordt het Filippijnsche volk het slachtoffer van Amerikaansche zelfzucht en domheid." *Henry L. Stimson*, Min. van Buitenl. Zaken, zegt in een brief o.m.: „In een onafhankelijkheidsverklaring der Eilanden zal ieder buitenlander zelfzucht, lafheid en nutteloosheid van de Ver. Staten zien. Onze tegenwoordigheid in de Filippijnen heeft reeds bijgedragen tot de ontwikkeling van een nieuwe basis van politiek evenwicht in het geheele gebied van den Westelijken Pacific en Oostelijk Azië. De onafhankelijkheidsverklaring zou een nieuwe last beteekenen voor de stabiliteit van practisch alle Regeeringen in de buurt der Filippijnen en zou de bescherming van Amerika's eigen belangen in het Verre Oosten en trouwens in de geheele wereld bemoeilijken". *Het wetsontwerp* moet thans nog den Amerikaanschen Senaat passeeren en komt dan in handen van Pres. Hoover, die er eventueel zijn veto over kan uitspreken.

De *Java-Bode* (6 en 7/4 „De Ver. St. en de Philippijnen", *d. V.*) gaat de motieven van Amerika's politiek na, constateert de bewezen ongeschiktheid der Philippino's tot zelfbestuur en wijst er op, wat de praktijk geleerd en bewezen heeft. Wanneer Amerika zich uit de Philippijnen terugtrekt, gebeurt dit niet door den wil van de Philippino's, doch door den *vrijen wil van het Amerikaansche* volk, dat er voor zichzelf geen voordeel in ziet de kolonisatie-taak te volbrengen; wij hebben hier met een economisch, politiek èn rassenvraagstuk te doen, dat sterk afwijkt van *de problemen in Ned.-Indië*. In 1921 waren de buitensporigheden van de Philippijnsche *Swaraj* van dien aard geworden, dat generaal Wood als bewindsman naar Manila gezonden werd, belast met het opruimen van de aangerichte politieke, economische en financieele ravage, die de Eilanden aan den rand van den afgrond gebracht had. In korten tijd bracht *gen. Wood's regelende hand* orde, rust en welvaart in de Philippijnen, en werd een algeheele ineenstorting voorkomen. Zoo

eindigde Amerika's eerste proef inzake opvoeding tot zelfbestuur van dit Aziatische volk, dat een vrij hooge trap van ontwikkeling bereikt heeft, mede als gevolg van den Spaanschen inslag, die eeuwen ingewerkt heeft. In het huidige stadium wordt de onafhankelijkheids-actie door een aantal politici gevoerd, doch zij blijft kunstmatig; de beweging beperkt zich tot een relatief kleine groep in de hoofdstad Manila, doch wortelt geenszins in de breede lagen des volks. De vooruitgeschoven post van de Ver. Staten in den Pacific is *een lastpost* gebleken, die bovendien, onverdedigd als de Philippijnen zijn, open liggen voor elken eventueelen aanrander; de Amerikaansche handel heeft er het terrein moeten ruimen voor den Japanschen en de yen heeft den dollar verdreven. Het laatste woord over de onafhankelijkheid is nog niet gesproken; het probleem is vol onberekenbare elementen, o.m. van internationalen aard. *De andere koloniseerende mogendheden* behoeven vooralsnog uit deze les geen verontrustende leering te trekken; voor de Aziatische volken bestaat weinig aanleiding om juichend vooruit te loopen op de wijzigingen, die eventueel komen in de Philippijnen.

Onderwerpen van internationaal belang worden o.a. besproken in het *Soer. Hbl.* (4 t/m. 9/4, 1ste bl. Correspondenties), de *Deli Crt.* (11 t/m. 16/4), *De Loc.* (2/4, blz. 2 „Aruba"; blz. 21 „Congo"; 6/4, blz. 3 „Nederland en Arabië"), de *Java-Bode* (8/4 „N. Zuid-Wales") en *De Sum. Post* (13/4 „Oorzaken van de crisis", *J. Caillaux*).

Het economisch leven van Ned.-Indië.

De Loc. (7/4, blz. 21) vestigt de aandacht op een beschouwing van den heer *E. Helfferich*, gewijd aan den *economischen toestand van Ned.-Indië*. Te lang heeft *z. i.* de Ned. Indische Regeering *de draagwijdte van de economische wereldcrisis miskend;* wat erger is, zij heeft sinds het uitbreken van den wereldoorlog door uitbreiding en intensiveering van het Bestuur een staatsgebouw opgericht, dat de fundamenten van het Land niet kunnen dragen. De totale bruto-uitgaven der Regeering zijn van *f* 343 millioen in 1914 tot *f* 893 mill. in 1929 gestegen. Daar de uitgaven ondanks de goede conjunctuurjaren niet geheel door de ontvangsten konden worden gedekt, is een staatsschuld ontstaan, die eind 1931 ca. *f* 1½ milliard bedroeg. De Regeering is er zich intusschen van bewust, dat de Begrooting niet alleen met noodmaatregelen tot verhooging der inkomsten, in orde gebracht kan worden, doch dat de uitgaven van den Staat aan de draagkracht van het Land moeten worden aangepast. In de eerste plaats zal een inkrimping van het veel te groote ambtenaren-apparaat moeten plaats vinden en de vervanging van lagere Europeesche ambtenaren door goedkoopere binnenlandsche krachten. In vele Nederlandsche kringen bestaat de meening, dat *de Ned.-Indische exportbedrijven* het, dank zij de laagste productiekosten en de kasreserves, het langste in den greep der wereldcrisis zullen kunnen volhouden. Het gaat echter niet om het particuliere verlies van den afzonderlijken ondernemer, maar om het verlies, dat de geheele volkshuishouding van Ned.-Indië lijdt, en wanneer het exportbedrijf niet rendabel blijft; ook geven de goedkoopste productiekosten bij de thans in de wereld heerschende protectionistische tendenz niet meer den doorslag. Ned.-Indië moge, economisch gesproken, sterk zijn, politiek is het zwak; slechts *een juiste economische politiek* kan hier een compensatie bieden. Het tragische geval, dat de Java-suikercultuur, die de goedkoopste suiker der wereld produceert, voor de helft tot stilstand is gebracht, omdat niet tijdig de economisch-politieke bruggen naar haar voornaamste afzetlanden zijn geslagen, moet ook den meest zelfbewuste te denken geven. De waardedaling van het Pond Sterling, waardoor vooral de rubbercultuur in Ned.-Indië ten opzichte van die in de Engelsche productiegebieden sterk benadeeld werd, is een ander geval van het economisch-politiek gebeuren uit den jongsten tijd. Het is verkeerd heden alleen te gaan en te gelooven, dat men de crisis tegenover anderen kan overwinnen. Slechts in samenwerking ligt de oplossing.

Het *Soer. Hbl.* (4/4, 2de bl. *B.*) ontleent e. e. a. aan het „Jaaroverzicht-1931 der Welvaartscommissie". Economische en politieke verhoudingen hebben in 1931 het karakter van de huidige *wereldcrisis* zoodanig gewijzigd, dat langzamerhand moet gevreesd worden voor sterk ingrijpende structureele wijzigingen van de economische wereldverhoudingen. Onder deze verhoudingen vertoont *het economisch leven van Ned.-Indië* een sterk uitgesproken achteruitgang. Kenmerkte 1930 zich hoofdzakelijk door de daling van het prijsniveau, zoo kenmerkte 1931 zich voornamelijk hierdoor, dat de teruggang in den uitvoer, voornamelijk van suiker en petroleum, van overwegende beteekenis werd. Ook de invoer, speciaal van kapitaals-goederen, liep belangrijk terug. Ten gevolge van de verminderde arbeidsgelegenheid der Inlandsche bevolking in de cultures, kreeg de verbouw van voedingsgewassen voor de bevolking weder overwegende beteekenis. Ten gevolge van den algemeenen teruggang heeft een aanzienlijke terugvloeiïng van de verschillende geldsoorten bij *de Javasche Bank* plaats gevonden, en wel tot een bedrag van *f* 149.8 millioen in 1928 t/m. 1931. De ommunting van de zilveren munt van het gehalte van 0.945 in dat van 0.720 was opnieuw geringer dan in 1930, aangezien het ongewenscht werd geacht den overvloed van zilveren munt te accentueeren. *De kerngezonde toestand van het Ned.-Indische geldwezen* heeft zich in 1931 duidelijk uitgesproken in het verloop der wisselkoersen. Alleen op het moment, toen Engeland den gouden standaard prijs gaf, was hier tijdelijk een atmosfeer van spanning, welke vooral aan den koers van de Ned.-Indische obligaties groote schade toebracht. Toen tenslotte van de zijde der Nederlandsche Regeering de verzekering kwam, dat de goudpariteit van den Gulden onverzwakt zou worden gehandhaaft, kon het vertrouwen weder terugkeeren en verdween langzamerhand de vrees voor een depreciatie van het geld. *Het verloop van de koersen der Ned.-Indische effecten* in 1931 gaf uiteraard een weerspiegeling van het algemeen gebeuren op economisch en financieel gebied.

Wij verwijzen naar het *Soer. Hbl.* (4 en 5/4, 3de „Toelichting op de handelstelegrammen", *B.;* 6 en 7/4, 3de bl. „Alg. Commercieel Overzicht", *B.;* 9/4, 3de bl. „Soer. Weekoverzicht van Producten en Effecten", *B.* van het *Bat. Nwsbl.* 9/4 „Geruchten", omtrent den Gulden, *R.*) en *De Loc.* (2/4, blz. 8 „Een nieuwe sigarettenfabriek te Malang"; blz. 39 „Nederland's Arbeidsmarkt").

De bezuinigingspolitiek.

De Ver. van Hoogere Ambtenaren en de Associatie van Ver. van Academici laten zich in hare publicaties zéér scherp uit over de bezuiniging. Deze organisaties willen ten volle medewerken aan *de bezuinigingspolitiek der Regeering.* Zij zeggen niet, dat de Regeering te veel, doch juist dat de Regeering te weinig bezuinigt; de Regeering bezigt *h. i.* ten onrechte de inkomsten der ambtenaren als sluitpost, terwijl zij *op andere posten veel meer kon bezuinigen.* Zéér vele ambtenaren in belangrijke functies wijzen telkens weer op mogelijkheden van ingrijpende bezuiniging en telkens weer stranden die aanwijzingen op afwijzende eindadviezen van andere instanties. *De Loc.* (7/4 „Wel ernst?") brengt in herinnering, dat zij hierop reeds meermalen gewezen heeft; het nieuwste „Maandblad" der Hoogere Ambtenaren bevestigt dit ales met nadruk.

In dit verband leze men *De Loc.* (6/4, blz. 1 „Ambtenaren wijzen den weg naar bezuiniging"; blz. 2 „Rood potlood gevraagd"; blz. 7 „De salarissen", *het Bestuur van het V. V. L.*), het *Bat. Nwsbl.* (7/4 „Bezuinigen"; 9/4 „De Vakbeweging"; „De bezuiniging"), *De Sum. Post* (15/4, 2de bl. „Bezoldigd nietsdoen") en het *Soer. Hbl.* (4/4, 2de bl. „Eén salarispeil"; 5/4, 2de bl. „Wat nooit verdwijnt", *Z.*).

Hooger Onderwijs. De Inheemschen op School.

De onjuiste opgaven in de publicatie over *het Hooger Onderwijs in Ned.-Indië* van den heer Van Zutphen, werden door een onderwijsmedewerker in één der Bataviasche bladen aangegrepen om weer eens stemming te maken tegen de zoo noodige en wenschelijke „Indianiseering" van het Holl.-Inl. en het Holl.-Chin.-onderwijs. Hij schreef dat het meerendeel der studenten het Hooger Onderwijs bereikt van de Holl.-Inl.-School via Mulo en A. M. S. en hij zag over het hoofd, dat *het Eur. Lager Onderwijs een veel belangrijker intermediair* verleent! Naar aanleiding hiervan constateert Z. in het *Soer. Hbl.* (9/4, 2de bl. „Op heeterdaad") dat men in zekere kringen nog altijd niet in staat is te begrijpen, dat zich in Indië geleidelijk *eenig begrip van saamhoorigheid* begint te ontwikkelen *tusschen de blijvende Nederlandsche bevolking en de beste laag der Chineesche en Inlandsche ingezetenen.* Men heeft deze samenleving alles te geven voor haar bestaan en uitgroei, met slechts de uitzondering der oproeping van een beperkt aantal personen, dragers eener andere en hoogere cultuur, tot verheffing en stimuleering van het geestelijk peil. Allen, die hier niet, althans niet meer in de voornaamste plaats, willen zien het Hollandsch belang, doch het belang van het land, waarin zij leven en werken, en van de menschen „van goeden wil", bewoners van dit land, zij allen worden in steeds sterker mate samengebracht met banden van groot gemeenschappelijk belang. Opvoeding is nooit eene kwestie van zorgen voor hem, die over ruime middelen beschikt; de bewoner van Haïti kan dan zijn zoon naar eene Amerikaansche of Engelsche Universiteit zenden, zooals Chinees en Japanner dit doen. *Het vraagstuk der opvoeding* leeft vooral voor hen, wier middelen beperkt zijn. Waar moeten in de toekomst de kinderen heen als zij ingenieur, jurist of arts moeten worden? Zeer vele ouders zullen het als een uitkomst beschouwen hun kinderen althans in Indië Hooger Onderwijs te kunnen geven. Men hechte aan de gebreken van het Hooger Onderwijs in Indië geen overdreven beteekenis. Er zit aan Hooger Onderwijs in Ned.-Indië meer vast dan onmiddellijk met procenten in rendement is uit te drukken; dit zullen wij immer in het oog dienen te houden!

De *Deli Crt.* (13/4, 2de bl.) ontleent aan de „Frankf. Zeitung" (7/3) een oordeel van *Dr. Th. Metz* over „De Inheemschen op School". De geheele onderwijs-organisatie in Ned.-Indië kan *z. i.* worden beschouwd als een pyramide, welke het mogelijk maakt dat elk individu, onverschillig uit welke laag der maatschappij hij stamt, *via de laagste dorpsschool de Universiteit* kan bereiken. Wat wederom tengevolge heeft dat het thans ook voor een Inheemsche mogelijk kan worden geacht die betrekkingen te verkrijgen, die vroeger slechts uitsluitend werden gereserveerd voor het Europeesche deel der bevolking. Intusschen mag eenige differentiatie ook bij het Lager- en Middelbaar Onderwijs niet over het hoofd worden gezien; men houdt n.l. terdege rekening met de samenstelling van de leerlingen die een bepaalde school bezoeken. Sinds eenige jaren wordt bij het onderwijssysteem op Westerschen grondslag meer rekening gehouden met *de Oostersche mentaliteit.* Proeven zijn genomen met dit „veroosterd" onderwijs, bijv. aan de Gouv. school te Solo, aan de scholen van „Mohamadija" en bij het onderricht aan de koeliekinderen van de Senembah-Mij.; met de resultaten is men meer dan tevreden. Dit onderwijs werkt op de Inheemschen niet meer zoo vervreemdend; door terug te vallen op de eigen volkscultuur is men er in geslaagd de jeugd meer ruggegraat te geven, waardoor het zelfs mogelijk bleek aan het inferioriteitscomplex, waarmede deze volken en in het bijzonder de Javanen bijna steeds behept zijn, een belangrijk deel van zijn machtssfeer te ontnemen, terwijl men er tevens in is geslaagd te voorkomen dat in het andere uiterste werd vervallen. Met deze „veroostering" gaat hand in hand het pousseeren van *het vak-onderwijs.* Een van de meest zegenrijke inrichtingen is *de Textielschool* te Bandoeng, waar jeugdige Soendaneesche jongens en meisjes op goedkoope Zweedsche weefgetouwen het weven leeren. Volledig succes hebben slechts die inrichtingen, waarbij de aanleg van den Inlander samengaat met de vasthoudende energie van de Hollanders. Dit is b.v. het geval bij den *Dienst voor Volkslectuur.* Deze organisatie, de grootste in haar soort van Oost-Azië, werd gevormd door het Gouvernement; nu staat ze finantieel op eigen beenen en bedruipt zich. Een onderneming waar alles door Inlanders geschiedt, het calculeeren, het zetten, de opmaak van tekst en illustratie, het binden en de verkoopsorganisatie met behulp van vliegende bibliotheken, enz. Met als resultaat, dat men tegenwoordig de uitgaven van deze onderneming in de meest afgelegen kampongs kan aantreffen. Doch dit alles zou niet mogelijk zijn, indien aan het hoofd van dit bedrijf niet twee Hollanders stonden, die den koers van de onderneming bepaalden. Waarvoor capaciteiten worden vereischt, welke men slechts zeer zelden bij Inheemschen vermag aan te treffen.

Onderwijszaken worden behandeld in *De Loc.* (30/3, blz. 3 „Primaire zorgen"; 6/4, blz. 4 „Hooger onderwijs"; blz. 39 „Het Hooger Onderwijs"), de *Java-Bode* (30/3 „Tegen Onderwijsverslechtering"; 1/4 „Djokja als

onderwijscentrum"; 4/4 „Contingenteering van het Onderwijs"; 9/4 „Het Hooger Onderwijs", C. V.), de *Deli Crt.* (7/4 „Het Atjehsch als voertaal") en *De Sum. Post* (11/4 „Het Atjehsch als voertaal").

Hulp aan Atjehsche ooglijders.

Dr. Tijssen deelde aan de *Deli Crt.* (*14/4*) e. e. a. mede over *hulp aan ooglijders in Atjeh*, een belangwekkend vraagstuk, ook voor de andere deelen der Buitengewesten. In 1913 kwam *framboesia* in Atjeh zeer veel voor. Thans heeft men de framboesia eronder en zijn ziekten als *schurft, wormziekte* enz. zeer sterk verminderd. Het verschil tusschen de jeugd van tegenwoordig en die van vroeger jaren is enorm groot. Deze gezondmaking is een factor, welke mede een niet te onderschatten politieke beteekenis bezit. Thans is *de bestrijding van oogziekten*, vooral in Pidië, een belangwekkend probleem. Het aantal *blinden* is groot; 9/10 der blinden zou bij tijdig ingrijpen, hun oogen behouden hebben. *Medische hulp moet worden verleend in de gampongs en niet in een hospitaal.* Het vraagstuk der oogziekten zou door de Officieren van Gezondheid een heel eind opgelost kunnen worden. Op Atjeh komt sporadisch het gevreesde, op Java door mantri's bestreden, *trachoom* voor. Voor de bestrijding der op Atjeh inheemsche oogziekten heeft men artsen noodig, die niet oogarts behoeven te zijn. Overal merkte *dr. T.* gevallen op van *avitaminose* der oogen, welke tot blindheid leidt, indien de voeding niet wordt gewijzigd. Door een weinig levertraan kunnen de oogpatiëntjes, veelal kleine kinderen, binnen enkele dagen genezen. Verschillende *operaties*, zooals de cataract-operatie, kunnen in den gampong verricht worden. Te Idi gelukten 24 van de 27 staaroperaties. De bevolking wil gaarne geholpen worden. Medicijnen en brillen worden uit de Landschaps-kassen bekostigd; dr. Tijssen medicineerde en opereerde kosteloos.

De Loc. vertelt van „Het zilveren huwelijksfeest" van J. v. d. Steur (5 en 6/4) en „Modderbandjir door de Batang" (8/4), het *Soer. Hbl.* van „Prehistorisch Onderzoek" (7/4, *Dr. v. S. C.*), de *Deli Crt.* van „Zoetwatervischteelt" (12/4).

II. Uit de Inheemsche en Maleisch-Chineesche pers.

De Volksbeweging.

In de *Sin Tit Po* werd mededeeling gedaan van het feit dat de „Indische Courant" door de nationale fractie in den Soerabajaschen Gemeenteraad is geboycot omdat dit Europeesche blad de door de Inheemsche leden van dien raad voorgebrachte voorstellen e. d. slechts vluchtig of in het geheel niet en die van de Europeesche zeer uitgebreid zou plegen te publiceeren. Met deze geste zou bedoelde fractie geen reclame voor de a.s. verkiezingen bedoelen, doch slechts een protest tegen partijdige voorlichting. De *Bintang Timoer* van 17 Maart zegt dat wat nu het misnoegen der nationale fractie te Soerabaja heeft opgewekt, reeds lang door dit blad gevoeld en geconstateerd is. Het ziet in het voorval te Soerabaja slechts een teeken des tijds. Wie er steeds het oog op gehouden heeft, verbaast zich over die geste niet; de Indonesiërs kunnen nu geen bevrediging meer vinden in de bladen der „anderen", vooral wanneer het de behartiging der eigen belangen aangaat. Van een Hollandsch of Chineesch blad kunnen zij die bevrediging niet verwachten. De *Soeara Oemoen* voegt er aan toe dat het thans de taak is der Indonesische journalisten om het peil der Ind. bladen te verhoogen, ten einde hen te bevredigen die nu nog gesteld zijn op een abonnement op een Europeesch blad.

In het nr. van 22 Maart wil de hoofdredactie van *Soeara Oemoem* die meening nog aandikken door te verklaren dat zij de geste van de nationale fractie voornoemd kinderachtig en dom vindt. Zij verwijst verder naar een commentaar in het Semarangsche blad *Djawa Tengah*, dat ook met die actie der Soerabajasche nationalisten spot en er verbaasd over is dat die nationale fractie nu pas er achter gekomen is dat een Hollandsch blad de belangen der Indonesiërs niet zal willen behartigen. Als de heeren van de nationale fractie over voldoende zelfvertrouwen beschikten en naar hun meening rijp waren voor de onafhankelijkheid, dan zouden zij er zich niet over bekommeren of de belangen van hun volk door menschen van ander ras, in casu die van de „Ind. Crt.", wel of niet werden behartigd. Zij stelt den nationalisten voorts de houding der Philippino's ten voorbeeld, die verklaren liever zonder Amerika in de hel te willen komen dan met Amerika in den hemel.

In de *Soeara P. B. I.*, het officieele orgaan der P. B. I., antwoordt de heer Soetomo op het verzoek van eenige goedbezoldigde landsdienaren en van werknemers in het particuliere, die hun diensten aan de beweging hadden aangeboden en daarvoor slechts een minieme vergoeding verlangden. Hij kan hun aanbod niet aannemen, daar de partij nog geen betaalde werkgelegenheid heeft, voorloopig slechts opofferende lieden kan gebruiken, die hun tijd, geld en goed, aan de beweging willen en kunnen geven. Voor de oprichting van bedrijven is geld noodig; financieele steun behoort gegeven te worden door hen die daartoe in staat zijn. Dr. Soetomo raadt den betrokkenen aan in hun dienst te blijven en in de eerste plaats te denken aan de verzorging van hun gezin, de goede opvoeding en ontwikkeling van hun kinderen. Wie geen persoonlijke verantwoordelijkheid voor anderen hebben, zullen gaarne in de beweging worden opgenomen. Wordt de dienst een belemmering voor het meedoen aan de beweging, dan houde men zich er voorloopig buiten en trachte zich zoo spoedig mogelijk een materieel onafhankelijke positie te verwerven.

Diverse onderwerpen.

Naast de nog niet geheel geluwde kwestie tusschen de Christen-Bataks en de Rijnsche Zending wordt in de Bataksche pers nu een nieuw dreigend godsdienstig conflict besproken: de *Bendera Kita* van 5 Maart wijst n.l. op het gevaar van een komenden secte-strijd als gevolg van het pogen der Katholieken om ook in de Bataklanden vasten voet te krijgen en de daartegen door de Zending gevoerde actie. De Katholieken gaven een Bataksch boek uit, waarin wordt verklaard dat de niet-Katholieken niet in het Paradijs zullen komen en de Zending spreekt in haar propaganda van een dwaalleer. Het blad wijst er op hoe de R. Zending al jaren in de Bataklanden werkt en haar leer vleesch en bloed is geworden voor de Christen-Bataks. Het is daarom jammer dat deze strijd op zoo'n ongunstig moment voor de Zending ontbranden zal: zij maakt nu een crisistijd door, zoowel financieel als in haar verhouding tot het volk. Het blad raadt den Christen-Bataks aan trouw te blijven aan hun oud geloof en veroordeelt het voeren van een tegenactie, daar dit een binnendringen van het Katholicisme niet zou kunnen verhinderen, wellicht zelfs als propaganda voor de andere secte zou kunnen dienen.

In tegenstelling met de meening van den heer Noto Soeroto, wiens vertrek uit Nederland werd gemeld, is de *Siang Po* van 27 Febr. van oordeel dat een associatie-politiek in deze gewesten, gebaseerd op een samenwerking op voet van volkomen gelijkheid tusschen blank en bruin, onder de huidige koloniale verhoudingen moet falen. De superioriteitswaan van een zekere groep vormt een beletsel voor een samenwerking als door den heer Noto Soeroto bedoeld. Het wezen van een kolonie, die er immers is om het moederland winsten te verzekeren, maakt van zelf de tegenstelling tusschen „heer" en „dienaar" noodzakelijk.

De *Darmo Kondo* en de *Sedio Tomo* bespreken eenige Vorstenlandsche aangelegenheden. Eerstvermeld blad noemt de regeermethode in deze zelfbestuursgebieden een „tragiek". De stem van menig intellectueel, ambtenaar of particulier, die op de hoogte is van de staatsinstellingen van het land, wordt niet als die van het volk beschouwd en genegeerd. Het volk in de Vorstenlanden kent alleen plichten en geen rechten, zelfs niet de onvolkomen rechten van de bevolking in Gouvts-landen. Het karakter van de zelfbestuursconferentie wordt gehekeld.

Verschillende Javabladen meenen niet genoeg de aandacht te kunnen vestigen op den als gevolg van de malaise treurigen economischen toestand der bevolking. In *Aksi* van 5 Maart wordt b.v. uiteengezet dat het volk zich thans aan den rand van een afgrond bevindt; de val daarin is voor de massa nog maar een kwestie van tijd. Honderden beambten — zegt schrijver — van wie velen een 15- of 20-jarigen dienst achter den rug hebben, worden plotseling ongeschikt verklaard en zonder pensioen aan den dijk gezet. Schrijver keurt dergelijke massa-ontslagen af. Het verdient z. i. veeleer ernstige overweging om in deze moeilijke tijden voor werkverruiming te zorgen. De Centrale kas houde het geld niet krampachtig vast, maar verleenen credieten aan regentschappen en desa's opdat daarmee nuttige werken kunnen worden geëntameerd en de werkloozen kunnen worden geholpen.

De *Siang Po* van 11 Maart wijdt aandacht aan het onrustbarend aantal fraudes, in den laatsten tijd door Inl. ambtenaren gepleegd. Het is met „Het Nieuws" van meening dat deze voor een belangrijk deel moeten worden geweten aan het nepotisme op Regentschapskantoren. In Indramajoe b.v. is de adj. beheerder van de semi-officieele visscherijcoöperatie „Saja mitra" een oom van den regent en is de directeur der regentschapswerken nauw geparenteerd aan de Raden Ajoe. Behalve dit nepotisme is echter nog een andere oorzaak van zoovele ongezonde toestanden onder de Inl. ambtenaren het z.g. anak-mas-stelsel, volgens hetwelk n.l. de regent ondergeschikten bevoorrecht en voortrekt, die hem in zijn particuliere liefhebberijen goede diensten bewijzen. De Regeering make een eind aan het nepotisme en voor den bond van prijaji's, den P. P. B. B., is het een plicht hare leden op te wekken om toch „mannen te zijn".

Oost- en Westindisch literatuuroverzicht.

De Redacties van tijdschriften, welke in deze rubriek worden opgenomen, worden uitgenoodigd de bladen rechtstreeks te zenden aan den redacteur van deze rubriek, v. Beverningkstraat 23, 's Gravenhage. Hetzelfde geldt voor uitgevers, die hun boeken in dit overzicht wenschen vermeld te zien.

Algemeen Landbouwweekblad voor Ned.-Indië

No. 39 van 26 Maart: De Soekaboemische bijeen (Maartvergadering onder leiding van haar voorzitter W. F. Maillette de Buy Wenniger. Onder de gehouden lezingen bij deze gelegenheid noemen we: Reisindrukken in Europa, door ir. L. R. van Dillen; De „Theeschimmel" in Ned.-Indië, door dr. Koolhaas; De biologie der endocrine klieren bij haar invloed op jeugd en ouderdom bij mensch en dier, door dr. Gruneck). — Onze Proefstations in gevaar? — Het stopzetten der rubberondernemingen (op Java 61, in de Buitengewesten 8, gezamenlijk oppervlak: 8.148 H.A.).

No. 41 van 9 April: W. F. Maillette de Buy Wenniger. 1902—1932 (die dus 30 jaren in de Indische culturen met succes werkzaam is en welverdiende hulde ontvangt). — C. J. L. Rooseboom. 35 jaren planter! — Het land van Balambangan, door F. W. M. — Kardemom (Etellaria Cardamomum Maton, voornamelijk in Zuid-Britsch-Indië en Ceilon gekweekt, niet te verwarren met de z.g. „kapoelaga" of „kapol" van Java, de Amonum Cardamonum Willd. Uit de Maly Agr. Jrnl). — Tabaksplagen in Deli over 1931 (samengesteld door J. C. van der Meer Mohr van het Deli—Proefstation). — De moes- en aardappeltuin van den Oosthoek (omzet van meer dan een half millioen gulden per jaar. De Tenger levert aan Borneo, Celebes, Timor, Bali).

Geneeskundig Tijdschrift voor Ned.-Indië

Deel 72, Afl. 7: Jaarverslag der Vereeniging tot Bevordering der Geneeskundige wetenschappen in Ned.-Indië, door C. D. de Langen. — Eenige weinig bekende feiten van klinische beteekenis omtrent het primaire levercarcinoom, door C. Bonne. — Vergelijkende kankercijfers bij Javanen en Chineezen, door dr. W. Kouwenaar. — De tegenwoordige richtlijnen der Kankerbehandeling aan het Ned.-Ind. Kanker Instituut te Bandoeng, door dr. J. Beets en L. W. van der Burg. — De diagnostiek en behandeling der beensarcomen, door dr. J. G. Kopp. — „Zeldzame" gezwellen bij de Inheemsche bevolking. III. Branchiogene carcinomen, endotheliomen en lymphorsacomen der halslymphklieren, door dr. H. Müller. — Mededeelingen uit het Laboratorium van het Ned.-Ind. Kankerinstituut, betreffende experimenteel kankeronderzoek, door dr. J. J. Th. Vos.

Afl. 8: Klinische en Pathologische-Anatomische waarnemingen bij pestgevallen te Bandoeng I, door dr. W. J. Roos van den Berg en dr. J. J. Th. Vos. — Over ruststofwisseling en eiwitgebruik bij Europeanen in de tropen, door prof. dr. W. Radsma en dr. G. M. Streef. — Lymphogranulomatosis (Hodgkin's disease) en Röngtgenbestraling, door dr. J. H. Bolhuis. — Over de chirurgsche behandeling van longtuberculose, door dr. O. Paneth. — Het proefdier bij de redactie van Aschheim—Zondek, door H. Leeuwenburgh.

De Indische Gids

Meinummer: De Nederlandsche Staatkunde en Overzeesche Gewesten, door Ch. Kiès (Hoofdpunten: I. de noodzakelijkheid om den Minister van Koloniën — liefst zoo spoedig mogelijk te benoemen: minister voor de overzeesche Gewesten — een voorlichtingsapparaat te geven, waarvan de deskundigheid aan de hoogste eischen voldoet. 2. de wenschelijkheid om de Indische afdeeling van den Raad van State een herziening te doen ondergaan, zoodat ook daar deskundigheid met recente kennis van zaken en verhoudingen verzekerd zal zijn. 3. de noodzakelijkheid om in voorbereiding te nemen de reconstructie van de Wetgevende Macht van ons Koninkrijk v.w.b. de Staten-Generaal, om deze te doen worden een vertegenwoordiging van de bevolking van het Koninkrijk). — Hendrik Brouwer, Gouverneur-Generaal van Nederlandsch Oost-Indië, 1632—1636 en zijn „expresse commissie" naar Bali in 1633, door A. Hallema. II slot. (Deze zending heeft belangrijke gevolgen gehad, vooral voor het nageslacht, dat een merkwaardige bijdrage tot de kennis van land en volk van Bali ontving). — De onvoltooide organisatie van het Koninkrijk, door prof. mr. J. A. Eigenman, door dr. H. G. Heyting. — Indië en de Nederlandsche Volksvertegenwoordiging, door mr. J. J. van Bolhuis.

De Indische Mercuur

Ofschoon de uitgeefster ons De Ind. Mercuur niet

meer ter vermelding toezendt, nemen wij van den inhoud van tijd tot tijd elders kennis en willen van de volgende belangrijke artikelen toch melding maken.

No. 17 van 27 April: De oorsprong van de „Congo-banaan", door C. J. J. van Hall. (Men kent de tragedie van de bacovencultuur in Suriname. Oorspronkelijk werd op 29 Augustus 1906 door gouverneur Idenburg en te Boston op 7 Nov. 1906 door de United Fruit Company een contract geteekend betreffende de bacovencultuur voor export, waarvoor 3000 H.A. werden beplant. Vol verwachting toog men aan den arbeid. Een nieuwe toekomst scheen voor het noodlijdend gewest te worden geopend. Meer dan 2 millioen gulden werd er door het gouvernement aan ten koste gelegd. Als aanvangsdatum van deze hoopvolle cultuur staat 12 Juli 1906 geboekt. In 1908 kwam het eerste bacovenschip „Suriname" Paramaribo binnen en nam 28 Maart de eerst verscheping van 2894 bossen mede. Het jaar nadien, 1909, had de eerste volle verscheping van 20.000 bossen plaats. In de „Gros Michel" die men had geplant, kwam echter een ziekte, die zulk een omvang nam, dat de geheele cultuur met ondergang werd bedreigd. Naar een andere soort werd toen uitgezien. De vertegenwoordiger van de U.F.C., Goldsmith H. Williams, deed een andere soort op plantage „Ma Retraite" uitplanten, die voortaan de eenmaal gecontracteerde soort zou vervangen. Van waar kwam die soort? Tot heden heeft men dit niet geweten. Nu Williams dood is en alleen nog de toenmalige directeur van den Landbouw in Suriname in leven is die het geheim wist, deelt dr. Van Hall ons dit mede, dat zoo vele jaren bewaard is geweest. Het was de „naine géante" uit Guadeloupe. Om alle mededinging onmogelijk te maken kocht Williams alle plantsoenen in Guadeloupe op, zoodat zij niet in andere handen zouden kunnen komen. Naar wij meenen was toen de Dir. v.d. L., dr. S. J. P. Cramer. Een nieuwe overeenkomst met de planters werd toen geëischt. Vol goeden moed ving men midden 1909 den arbeid weder aan met de z.g. „Congo"-soort. Op 18 Dec. 1912 schreef oud-gouverneur Smidt in de N. Rott. Crt.: de heer W. bleef persoonlijk de cultuur en de uitkomsten op de plantages nagaan, mededeelende, dat de „Congo"-soort, oorspronkelijk uit Afrika afkomstig, vruchten geeft van dezelfde grootte en smaak als de „Gros Michel", enz. Toch bleek de „Congo"-soort ook niet geheel immuun voor de Panamaziekte. Zij was voorts niet gewild en de U.F.C. staakte te opkoop. Daarop nam de Ned. Regeering het besluit tot likwidatie der cultuur, welke 1 Januari 1911 in werking trad, een zwarte bladzijde in Suriname's geschiedenis te meer, waaraan de naam van den Min. v. Kol. De Waal Malefijt verbonden is.)

No. 18 van 4 Mei: Wordt het Australische Suikerembargo opgeheven?, door G. H. J. Desandré. (Het is nu tijd om handelend op te treden. Men dient in Nederland en Java de gelegenheid aan te grijpen).

Neerlandia, Maandblad van het A. N. V.

Jaarverslag van het Hoofdbestuur over 1931. O.a. Groepen Ned.-Indië, Suriname en Ned.-Antillen. — De Indische tentoonstelling in Den Haag. — Ned.-Antillen. Opgewekt Verbondsleven.

Onze Stem

No. 13 van 25 Maart: Huishoudelijk Reglement van het I. E. V.-Studiefonds mat vragenlijst voor studiebeurs-aanvraag. — Inlichtingen voor Kleinlandbouwers.

Orgaan der Ned.-Ind. Officiersvereeniging

Maart: Jaarverslag 1931. — Vertegenwoordiging van het leger in den Volksraad (prae-advies), door S. Tulp (die de benoeming noodig acht).

De Planter

No. 503 van 31 Maart: Overtreding der vrijedagen-regeling bij de Senembah (op de rechtszitting van 18 Maart werd de adm. van de onderneming Batang Koewis veroordeeld tot 8 geldboeten van 50 gulden en een van 50 gulden. Het verloop van het rechtsgeding wordt in extenso opgenomen). — Verplichte terugzending van Europeesche Werkkrachten crisis-ordonnantie in den Volksraad aangenomen. In zijn geheel opgenomen met nota's van wijzigingen en amendementen).

De Rijkseenheid

No. 32 van 11 Mei: Rijkseenheid en tolunie met Indië (de redactie neemt niet het standpunt van prof. Sleeswijk in, die in een artikel in de Telegraaf van 26 April tolunie met Indië aanprijst). — De rijkseenheid en de suikerindustrie, door dr. A. de Graaff (voor het volgend suikerjaar zal voor Nederland 200.000 ton suiker moeten worden geïmporteerd. De vraag doet zich hierbij voor, of het niet op den weg der Ned. regeering zou liggen, om, na overleg met de Indische, tot een regeling te komen, waarbij mogelijk wordt gemaakt, dat het tekort aan suiker uitsluitend uit Java en Suriname zal worden betrokken). — Groote Fransche Koloniale figuren, door mr. D. J. Hulshoff Poll (als zoodanig wordt Bugeaud genoemd). — Het visscherijbedrijf in Ned.-Indië. — Eenige gegevens omtrent Curaçao (uit het Curaçaosche Verslag over 1931).

Spoor- en Tramwegen

No. 10 van 10 Mei: Nieuw rijtuig der Staatsspoorwegen in Nederlandsch-Indië, door ir. P. F. A. van Wolzogen Kuhr ((ABL 8016 is begin Januari in den geregelden eendaagschen dienst Bandoeng—Soerabaia v.v. ingeschakeld).

Tijdschrift voor Indische Taal-, Land- en Volkenkunde

Deel LXXII, Afl. I: Goethe 1832—1932, door G. C. F. M. Le Roux (Eerelid van het Bataviaasch Genootschap van Kunsten en Wetenschappen). — Banggaische Studiën, door dr. Albert C. Kruyt (I. Huwelijk en geboorte in den Banggai-Archipel. II. De Cosmos der Banggaiers III. Raadsels in den Banggai-Archipel en in Balantak). — Twee oudjavaansch gouden sierplaten uit het Koloniaal Instituut, door dr. W. F. Stutterheim. — Houtleveranties onder de O.I.-Compagnie, door E. H. B. Brascamp XII. (De Acte van 20 Juni 1776 door den Soesoehoenan aan de O.I.-Comp. verleend tot het kappen van houtwerken in de bosschen van Blora).

De vrouw en haar huis

April: Vrouwentaak in Oost-Indië, door E. Feteris—de Baan (de schrijfster bepleit de totstandkoming van een vrouwenorganisatie in Indië, die van belang zou kunnen zijn voor: 1. geestelijken, moreelen en practischen steun voor Hollandsche vrouwen onderling; 2. geestelijken, moreelen en practischen steun voor de Indische vrouw; 3. meer contactvorming tusschen de Hollandsche vrouwen en de inheemsche rassen en 4. internationaal verband tusschen vertegenwoordigers van verschillende landen).

De West-Indische Gids

Meinummer: Een oude getuigenis over de genezing van slangenbeet en aardeten, door Lou Lichtveld (de schrijver brengt bewijsmateriaal bij voor de stelling welke dr. H. D. Benjamins in zijn eerste artikel over „sneki-koti" heeft opgeworpen, dat de Surinaamsche geneeswijze van en de voorbehoedmiddelen tegen slangenbeet Afrikaansch import waren. Als bewijs haalt Lichtveld de beroemde Père Labat aan in zijn werk: Voyages en Espagne et en Italie. Zes deelen, 1722). — Iets over Gouverneur Crommelin, door wijlen S. Kalff (20 jaren had Crommelin in Suriname doorgebracht, waarvan 12 als gouverneur. Hij bezat er de plantage „Rust en Werk", waar verschillende leden van zijn familie begraven liggen. De plantage „Rust en Werk", kunnen wij hieraan toevoegen, heet nog in het Negerengelsch Gramangron of Gouvernersgrond. De grafzerken staan beschreven door Fred. Oudschans Dentz in de Navorscher van 1915 afl. 10. Op het kleuren geschilderde houten wapenbord, dat lange jaren op de voorgalerij heeft gehangen en op welks voorzijde het wapenschild van de familie Crommelin staat gebeeldhouwd, komt op de achterzijde een spreuk voor. Anno 1760:

Mits men hier landwaerts rust
En egter vordert 't werk
Dat het gemeen vereyst
Soo noemt men 't Rust en Werk) —

Geschiedenis van de Nederlandsche Bovenwindsche eilanden in de 18de eeuw, door prof. dr. L. Knappert. Hoofdstuk VII. slot. — Almanaque de Curaçao Para el Ano Bisies to de 1932, door W. M. de Hoyer, besproken door mr. B. de Gaay Fortman. — De kaart voor onzen tijd, door S(nelleman).

BOEKENSCHOUW.

De huidige Crisis, door mr. dr. M. A. G. Harthoorn, G. Kolff en Co. Batavia-C.

De Merapi. Bijdrage tot de sociaal-geographische kennis van dit vulkanische gebied, door prof. L. van Vuuren. A. Oosthoeks Uitg. Mij. Utrecht.

Vrouwen in Indië, door ir. C. Swaan—Koopman, H. J., Paris, Amsterdam.

Koloniaal Instituut, 21ste Jaarverslag, 1931.

Merapoe. Een verhaal uit Soemba. Met 12 oorspronkelijke ill., door D. K. Wielenga. J. H. Kok, Kampen f 1.90 (f 2.65).

Suriname

Wij lezen in „De West" van 8 April:

„Het gouvernement doet wat het kan om de werkloozen zooveel mogelijk te werk te stellen. Helaas, kunnen niet alle groepen van werkloozen worden geholpen. Men heeft tot dusverre slechts personen, die handenarbeid kunnen verrichten, werk kunnen verschaffen bij den wegaanleg en bij het branden van klei voor de verharding van de districtswegen. Bij de verbetering van straten heeft men een groot aantal menschen binnen Paramaribo geruimen tijd aan werk kunnen helpen, zoo ook timmerlieden en schilders, die geplaatst kunnen worden bij de vele bouwwerken, welke den laatsten tijd worden aanbesteed.

Naar wij vernemen hebben eenige werklooze vaklieden er de aandacht van den gouverneur op gevestigd, dat, ofschoon het gouvernement vele reparatieën andere timmerwerken doet uitvoeren, zij moeilijk voor emploi in aanmerking kunnen komen, aangezien de aannemers, aan wie na inschrijving het werk wordt toegewezen, bij voorkeur werken met de knechts, die jaren reeds bij hen in dienst zijn. Op deze wijze kunnen andere timmerlieden niet aan den slag komen. De landvoogd heeft besloten thans een proef te doen nemen met de uitvoering van kleine herstellingswerken in eigen beheer, waarbij uitsluitend werklooze timmerlieden zullen worden te werk gesteld....

Ook door de dezer dagen aangevangen reparatie van het stoomschip Koningin Wilhelmina kon gelukkig een 50-tal personen weer aan het werk worden geholpen. Men schijnt hiervoor in dienst te hebben genomen personen, die reeds in dienst van het departement waren, en in verband met de versobering moesten worden op wachtgeld gesteld of afgedankt.

***

„De West" van 12 April schrijft:

Het Gouvernements-Advertentie Blad vermeldt, dat aan een tiental personen vergunningen zijn verleend tot exploitatie van balata op den voet van het besluit van 4 Februari 1932.

Het betreft hier het zoogenaamd éénmansbedrijf. Het getuigt van moed om onder de tegenwoordige markt-

gesteldheid de ontginning van dit boschproduct te ondernemen. De firma Kersten, die opkoopster is van balata, toonde zich voorwaardelijk bereid 80 cent per kilogram te betalen. Doch zelfs deze prijs is niet gegarandeerd. Vroeger werd ongeveer drie gulden per kilogram aangenomen als een prijs, waarbij het grootbedrijf loonend kon produceeren.

⁂

Naar hetzelfde blad verneemt, zal de Kalbfleisch Corporation vermoedelijk binnenkort de ontginning van bauxiet op Ongelijk aan de Para hervatten. Dezer dagen is een hoeveelheid machineriën voor het bedrijf aangevoerd, terwijl spoedig de ingenieurs der maatschappij worden verwacht in Suriname.

Volgens geruchten zal ook denkelijk het houtbedrijf der vroegere onderneming Tropica in Nickerie worden hervat.

⁂

De gouverneur zou op 20 April in klein gezelschap een reis maken naar Kabelstation, Ganzee en zoo mogelijk ook de werkzaamheden van het kleine goudbedrijf aan de spoorbaan in oogenschouw nemen.

⁂

„De Surinamer" van 27 en 31 Maart en van 7 April bevat belangrijke beschouwingen over communisme in Suriname, die zeker de aandacht van het Koloniaal Bestuur zullen trekken.

⁂

Het bestuur van de Nederlandsche groep van de Association Internationale pour la Protection de la Propriété industrielle heeft een adres aan de ministers van oeconomische zaken en arbeid, van koloniën en van buitenlandsche zaken gezonden naar aanleiding van een bericht, dat de regeering zou overwegen, de schikking van Madrid van 14 April 1891, laatstelijk gewijzigd te 's-Gravenhage op 6 November 1925, goedgekeurd bij de wet van 15 Maart 1928, voor wat Ned.-Indië, Suriname en Curaçao betreft, op te zeggen, tot welk voornemen de regeering zou zijn gebracht door de verwachting, dat een bezuiniging van ongeveer ƒ 25.000 jaarlijks zou kunnen worden verkregen, indien door het opzeggen van voornoemd verdrag het onderzoek van de circa 5000 merken, die jaarlijks door het Internationaal Bureau voor den Industrieelen Eigendom te Bern ter inschrijving worden toegezonden, zou kunnen vervallen.

In het adres wordt op nadere overweging van dit besluit aangedrongen, aangezien deze maatregel om redenen van materieelen en onstoffelijken aard in hooge mate zou zijn te betreuren, en de gewenschte bezuiniging ook zonder de daaraan verbonden nadeelen zou kunnen worden verkregen en wel door het niet verplichte vooronderzoek van de ter inschrijving aangeboden merken voor Nederl.-Indië, Suriname en Curaçao, af te schaffen.

Wil men ter wille van de onloochenbare voordeelen, die het vooronderzoek biedt, tot een dergelijken maatregel zelfs tijdelijk niet overgaan, dan ware naar de meening van adressant de regeling te verkiezen, de bij het Bureau voor den Industrieelen Eigendom in Nederland (na vooronderzoek) voortaan in te schrijven, hetzij nationale, hetzij internationale merken zoowel voor Nederland als voor Nederl.-Indië als ingeschreven merken te beschouwen. Daartoe zal immers het onderzoek in Indië, dat feitelijk slechts een verdubbeling is van dat in Nederland, kunnen vervallen en de daarmede gepaard gaande vermindering van uitgaven kunnen worden verkregen zonder dat de nadeelen, aan de opzegging van het arrangement van Madrid verbonden, intreden.

⁂

Een vriendelijke hand zoudt ons een uitknipsel uit het avondblad van 21 April van de N. R. Ct., handelende over een *nieuw malaria middel*, met de bedoeling dat wij daarop de aandacht van de medici in Suriname zouden vestigen. Hoewel wij vertrouwen dat deze heeren uit de geneeskundige tijdschriften kennis krijgen van het nieuwe middel, laten wij het uitknipsel volgen:

„De Duitsche chemotherapeutische industrie heeft een paar jaar geleden een belangrijke uitvinding gedaan door de samenstelling van plasmochine, dat in tal van gevallen de werking van chinine op zeer werkzame wijze kan ondersteunen, terwijl in tal van gevallen met een combinatie van beide middelen veel meer te bereiken valt dan met chinine alleen. Thans is een nieuw kunstmatig gebreid malariamiddel na langdurige beproeving probaat gebleken en een niet onbelangrijke aanwinst van het therapeutische arsenaal: atebrin, een alcylamino acridinederivaat, dat 4 maal zoo sterk werkt als chinine, maar 15 maal zoo zwak als plasmochine (het staat dus in werkzaamheid tusschen beide in). Het ontleent echter zijn waarde aan het feit dat het, terwijl plasmochine een gametenmiddel is, meer in het bijzonder op de schizonten werkt, zoodat het dus de werking van plasmochine aanvult. In de Deutsche Medizinische Wochenschrift van 1 April zijn tal van bijzonderheden over de bevredigende uitkomsten van de proeven met dit middel bij lijders aan verschillende vormen van malaria te vinden, met name Mühlens heeft het op groote schaal in het tropen ziekenhuis in Hamburg beproefd en is zeer tevreden over de uitkomsten. Een meer definitieve beoordeeling van de waarde van dit middel zal uit den aard der zaak eerst mogelijk zijn nadat men het op ruime schaal in de tropen zal hebben toegepast zoowel voor therapeutische doeleinden als voor voorbehoeding en dat zoowel alleen als gecombineerd zoowel met chinine als met plasmochine."

De man, die vindt, dat hij in zijn hoedanigheid van kooper Keizertje moet spelen, maakt het zakenleven nodeloos onaangenaam. En met zijn bordpapieren kroon en houten scepter veroorzaakt hij nuttelooze kosten. Hij schrikt fatsoenlijke verkoopers af en moedigt zijn leveranciers aan om flesschentrekkers en galeiboeven als verkoopers in het zakenleven te introduceeren. (Maandblad „Succes").

Curaçao

Mikvé—Israel.

De *Boletin comerciál* van 22 April geeft een verslag van de plechtigheid waarmede de Nederlandsch-Portugeesch-Israëlitische gemeente „Mikvé-Israël" op Curaçao het tweede eeuwfeest heeft gevierd der inwijding harer synagoge. De bij deze gelegenheid gehouden speciale avonddienst in den tempel werd bijgewoond door den gouverneur, vergezeld van zijne echtgenoote en den luitenant-adjudant, Roomsch-Katholieke en Protestantsche geestelijken, den voorganger der Nederlandsch-Hervormd-Israëlitische Gemeente „Emanu-El", vertegenwoordigers der Vrijmetselaarsloges, het consulaire corps, officieren van land- en zeemacht, vertegenwoordigers der Pers en vele particuliere genoodigden.

Veel schoone muziek werd ten gehoore gebracht, waaronder composities van den heer Ch. L. Maduro, van den vroegeren organist der synagoge C. Ulder, van den heer Manuel S. L. Maduro, die bij deze gelegenheid het koor dirigeerde, van den Rabijn, den heer B. D. Duque en van den koorleider, den heer Mordegay Capriles. Met veel waardeering spreekt de *Boletin* van de orgelbespeling door den heer R. Th Palm en jongejuffrouw Sybel L. Maduro, alsmede van de vocale prestaties der dames R. D. Maduro—Maduro en D. R. Da Costa Gomez—Maduro (duo), van mevrouw R. B. Curiel (solo) en den heer Duque.

In overeenstemming met het gebruik dat in alle Sephardische synagogen wordt in acht genomen — sedert voor het eerst te Amsterdam verlof werd gegeven tot de vrije uitoefening van den Hebreeuwschen eeredienst — bad de rabijn voor H. M. de Koningin en de overige leden van het Koninklijk Huis, voor den gouverneur en diens familie, voor de leden van den Raad en bestuur en den Kolonialen raad en voor alle Curaçaosche overheden. De heer Duque sprak vervolgens over de geschiedenis van den Israëlitischen godsdienst en van het Sephardisme op Curaçao sedert de komst der eerste Joodsche emigranten in 1650—1660; de redevoering van den rabijn, waarin herdacht werden de burgerzin en de broederschap, steeds door de Curaçaosche Israëlieten aan den dag gelegd, zal met toestemming van den spreker gedrukt en uitgegeven worden.

Na afloop van de plechtigheid werden de heeren I. A. L. Maduro — president van den raad der synagoge — en David H. L. Penha — die haar gedurende 40 jaar als koster heeft gediend — door den gouverneur ontvangen, alwaar zij mochten vernemen dat de Koningin aan eerstgenoemde het ridderkruis, aan den laatste de zilveren eeremedalje der Orde van Oranje-Nassau had toegekend, ongetwijfeld een bewijs van Harer Majesteits belangstelling voor de gemeente „Mikvé-Israël", wier leden veel hebben bijgedragen tot de ontwikkeling van den handel op Curaçao.

Op een telegram van hulde, waarmede de Nederlandsch-Portugeesch-Israëlitische gemeente op Curaçao haar trouw aan en haar liefde voor het Huis van Oranje uitsprak, werd namens Hare Majesteit geantwoord met een dankbetuiging en gelukwenschen.

Koloniale raad.

In de vacature-Beaujon, waarvan wij melding maakten, heeft de Koloniale raad ter benoeming voorgedragen dokter Maal en den heer Kies, agent der K. N. S. M.

Curaçaosche hypotheekbank.

De winst over 1931 bedraagt *f* 41.978.80, tegenover *f* 41.344.33 in 1930, toen 16 % werd uitgekeerd. Het reservefonds bedraagt *f* 200.000.—, het extra reservefonds *f* 38.728.70. Van de 61 aanvragen tot een bedrag van *f* 305.850.— werd voor *f* 217.300.— ingewilligd. Het geheele bedrag der uitstaande hypotheken is *f* 2.286.370.32. Crediteuren hebben te vorderen *f* 1.993.958.29.

Middelen.

Aan den inmiddels ontvangen Januari-staat ontleenen wij nog, dat beneden het 1/12 der raming opbrachten:

invoerrecht	*f* 38.389,—
gedistilleerd-accijns	„ 41.823,—
donadienst	„ 2.604,—
radiodienst	„ 8.987,—
telefoon	„ 5.181,—
Curaçaosche bank	„ 4.230,—
loodsgelden	„ 1.396,—
watervoorzieningsdienst	„ 19.481,—

Meer brachten op — behalve inkomstenbelasting en motorrijtuig- enz. -belasting, waarover verleden week werd gesproken —:

grondbelasting	*f* 13.720,—
gebruiksbelasting	„ 2.797,—
successiebelasting	„ 6.098,—
vergunningsrecht	„ 3.443,—
huur van landsgronden	„ 11.950,—
alle andere ontvangsten	„ 8.880,—

Uit den Verren Vreemde

Emier Feisal Ibn Saoed, onderkoning van Hedchas.

Na een officieel bezoek te hebben gebracht aan Rome, Parijs en Londen, stelt Emier Feisal Den Haag aan de beurt. Als gezant van zijn vader, Abdoel Aziz III Ibn Saoed, koning van Hedchas, sultan van Nedchd, imam der Wahabieten, komt hij tot de regeeringen, die den vorst als koning van Hedchas hebben erkend, nadat hij emier Hoessein van den troon gestooten had. De tegenwoordige heerscher is thans de machtigste der Arabische vorsten. In Hedchas liggen de voornaamste heilige plaatsen van den Islam, Medina en Mekka. Door de bedevaarten, welke duizenden mohamedanen uit alle deelen van de wereld elk jaar daarheen maken, heeft de verstandhouding van de regeering van Hedchas tot de buitenwereld voor menig land een zeer bijzondere beteekenis. En dit is ook in groote mate het geval voor Nederland, dat, door zijn Indische onderdanen, een enorm contingent levert voor de Mekka-bezoekers.

Toen de groote oorlog uitbrak was de zooeven vermelde emier Hoessein regeerder over Hedchas, dat een Turksche vazalstaat was. De entente wist dezen vorst te overreden haar zijde te kiezen en zich van Turkije los te maken. In 1915 verklaarde hij zijn gebied tot een onafhankelijk koninkrijk. Engeland zeide hem protectie toe. Bij den vrede van Versailles kon Hedchas als een zelfstandig rijk optreden. Zelfs behoorde het tot de stichters van den Volkenbond.

Engeland vormde om den troon van Hoessein meer uitgebreide plannen. Het meende 't mogelijk de Arabische landen tot een groep van vorstengebieden te combineeren, die Londen als grooten leider zou eerbiedigen. Hoessein had drie zoons. De oudste Ali zou als vaders opvolger bestemd worden; de tweede Abdoellah zou vorst van Tranjordanië worden; de derde Feisal zou over Irak, het gebied van Tigris en Euphraat, regeeren.

Van de combinatie als zoodanig is niet veel terecht gekomen. De tegenwoordige koning, imam der Wahabieten, heeft haar in duigen doen vallen. Hij heeft Hoessein verdreven en zich zelf tot koning van Hedchas doen uitroepen. Wel heeft de Britsche politiek haar streven gedeeltelijk kunnen doorvoeren, echter juist *buiten* Hedchas. Abdoellah is inderdaad vorst van Transjordanië, dat een deel uitmaakt van het aan Engeland toegewezen Volkenbondsmandaat over Palestina. Feisal — niet te verwarren met den prins van gelijken naam, die thans de Europeesche hoofdplaatsen bezoekt! — is koning geworden van Irak, het Britsche Volkenbondsmandaatgebied, dat dit jaar waarschijnlijk als zelfstandige staat lid van den Volkenbond zal worden.(*) Maar van een Arabische statengroep onder Britsche suprematie is niets gekomen, en Londen heeft Hoessein's vijand, Abdoel Aziz III Ibn Saoed, als koning erkend. Sprak uit deze erkenning al dat Engeland zich in den nieuwen toestand geschikt had, Londen heeft nu den hoogen Wahabieten gezant zelfs een luisterlijke ontvangst bereid. Hij is door den koning ontvangen.

Het verloop van zaken in Hedchas, dat tot de verheffing van den tegenwoordigen heerscher geleid heeft, is, zeer in 't kort weergegeven, geweest zooals wij dit hier zullen samenvatten.

De voorvaders van den tegenwoordigen vorst, dien wij nu verder met de meest gebruikelijke betiteling Ibn Saoed zullen noemen, zijn de imam's geweest van de puriteinsche leer der Wahabieten. Zij hadden vroeger een groot centraal Arabisch rijk gesticht, waarin in het begin der 19de eeuw ook Mekka en Medina opgenomen waren. In voortdurenden strijd met andere Arabische rijken, werd in 1818 de toenmalige vorst door Egypte overwonnen. De strijd was hiermede echter niet beslist. Het geslacht der Ibn Saoed's bleef bij de Wahabieten in aanzien, het herwon ook weer de macht in Nedchd, zijn stamland. 't Was de tegenwoordige heerscher, die weer ten volle tot groot aanzien kwam. De plannen van Engeland om Hoessein tot onafhankelijken koning van Hedchas te maken en het daaraan verbonden hierboven vermelde voornemen, vonden bij hem volstrekt geen instemming. In 1917 had hij zich laten uitroepen tot sultan van Nedchd. Hij trok tegen Hoessein op. Deze had zich in Hedchas niet populair weten te maken, ook had hij de gunst van het buitenland niet weten te behouden, zoodat hij b.v. niet als lid in den V.B. was opgenomen en door Engeland ook niet meer gesteund werd. In 1921 vermeesterde Ibn Saoed het emiraat Dzjebel Sjammar, in 1922 Chjoeba. In 1924 en '25 bracht hij den oorlog naar Hedchas over. Hoessein werd overwonnen en moest zijn land verlaten. Diens zoon, Ali, beproefde de kans nog te doen keeren, maar slaagde hierin niet. Den 8en Januari 1926 proclameerde Ibn Saoed zich tot koning van Hedchas. De Wahabieten zijn sedert dien weer de meesters in de heilige plaatsen.

Het bestuur van dezen vorst, dat nu zijn proeftijd doorgemaakt heeft, blijkt land en volk ten goede te komen. Rust en veiligheid zijn toegenomen. Wel maakt ook Hedchas een moeilijken tijd door op economisch en financieel gebied, maar dit lot deelt 't met alle andere tijden.

Hoessein is 't vorige jaar in ballingschap gestorven. Ali schijnt niet meer bedacht op heroveren van den verloren troon. Was de spanning tusschen Ibn Saoed en de vorsten der nabuurstaten Irak en Transdanië, de zoons van Hoessein, aanvankelijk natuurlijk dreigend, hierin is veel verbetering gekomen, zoodat geen aanwijzingen van vijandelijkheden meer worden waargenomen. Waarschijnlijk werkt hierbij de invloed van Londen ten goede.

De Westersche mogendheden hebben zonder lange aarzeling den nieuw ontstanen toestand erkend. Nooit voorheen heeft Hedchas eigenlijk een ook voor de vreemden zoo bevredigenden toestand gekend. De streng doorgedreven islamitische opvattingen der Wahabieten beletten Ibn Saoed niet tegenover de bezoekers uit andere landen een zeer vrijzinnige politiek in toepassing te brengen.

Hiervan getuigt ook de zending, die nu aan zijn zoon is opgedragen. Deze, emier Feisal, is koning's 2de zoon. Wellicht zijn opvolger. Hij vervult de functie van onderkoning van Hedchas, zoodat de heilige steden onder zijn rechtstreeksch bestuur staan, hij is actief werkzaam voor de buitenlandsche politiek, de minister van buitenlandsche zaken Foead Hamza vergezelt hem op deze reis. Overigens heeft hij slechts een klein gevolg. De jonge prins heeft vroeger reeds twee keeren Europa bereisd.

Als dit nr. van ons weekblad verschijnt, hebben de bladen reeds vermeld hoe Nederland den gezant van het bevriende machtige Arabische rijk heeft ontvangen.

Nagekomen Berichten.

REDACTIE-BIJEENKOMST.

De eerstvolgende redactie-bijeenkomst heeft plaats op Maandag 23 dezer om 4 uur, ten kantore van „Oost en West".

Een verrassend besluit van den Franschen hoogen commissaris in Libanon.

In Volkenbondskringen werd de gang van zaken in Libanon niet zelden aangehaald als een mooi voorbeeld van de opvoedende wijze waarop een Volkenbondsmandaat in korten tijd op een volk kan inwerken. Met het mandaat over Syrië, kreeg Frankrijk ook dat over Libanon. En hier slaagde de Fransche politiek er in aan het land een prachtige, democratische regeerings-inrichting te schenken, die het den buurstaat Syrië gaarne voorhield, als toekomst belofte indien Syrië ook maar zoo meegaand wilde zijn als Libanon geweest is.

Libanon is gemaakt tot een republiek, met een president, ministers met een voorzitter van den ministerraad, raad van staten, een parlement van samengesmolten senaat en volksvertegenwoordiging, een rechterlijke organisatie met een hoog gerechtshof, een eigen vlag en volkslied, ja eigen ridderorden. Dit alles voor een land van ongeveer 10.000 K.M.² met 7 à 800.000 inwoners. Die grootsche opzet leidde van zelf tot het vormen van een zeer uitgebreid ambtelijk personeel. De staatsuitgaven werden van dien aard, dat ingrijpende vermindering noodig was. Maar hierover hadden de afgevaardigden te beslissen. Bij de verkiezingen gaf de bemoeienis van de ambtenaren den doorslag. De afgevaardigde kwam er door den ambtenaar, die door den afgevaardigde gesteund was. Zoo vinden wij den vicieuцen cirkel omschreven, waaruit niemand redding wist. Weer een miswas van ontijdige emancipatie.

De Fransche hooge commissaris in de Levant-mandaat-gebieden, de heer H. Ponsot, heeft daarom twee besluiten uitgevaardigd. Bij het eene is voorloopig de grondwet van Libanon buiten werking gesteld, bij het andere zijn de regeeringsorganen en de openbare uitgaven ingekrompen totdat de noodige herziening van de grondwet haar beslag zal hebben gekregen. De heer Ponsot heeft zich, voor den Volkenbond, dictatoriale macht toegekend. Een technische commissie zal nader over de verdere oplossing adviseeren. 't Was ook te mooi!

(*) Zie „Het quaisi—Irakmandaat", *De Indische Gids, April* 1932.

Berichten der Afdeelingen

Afdeeling 't Gooi (zetel Hilversum).

Deze afdeeling is overgegaan tot de instelling van een Informatie-bureau, dat zich ten doel stelt:

1e. om hen, die voornemens zijn naar Nederl.-Oost- of West-Indië te vertrekken, alle door hen, in verband hiermede, gewenschte inlichtingen te verstrekken;

2e. om aan personen die, uit genoemde landstreken in Nederland verwacht of hier te lande reeds aangekomen en voornemens zijn om zich tijdelijk of definitief in het Gooi te vestigen, alle door hen benoodigde informaties te verschaffen, bijvoorbeeld met betrekking tot pensions, koop of inhuur van huizen, ter zake onderwijs-inrichtingen en wat dies meer zij.

Bestuur: G. A. van Seventer, Sophialaan 20, voorzitter; mejuffr. B. J. van Maarseveen, Zonnelaan 16, Vice-Voorzitster; de H.H. J. H. Stocksmeier, Pr. Julianalaan 13, 1e secretaris en A. Hoogesteger, Bisonlaan 4, 2e secretaris, allen te Hilversum.

Veertien leden der Vereeniging hebben zich bereid verklaard om, puttend uit hunne practische ervaring, opgedaan in ambt of beroep, aan belanghebbenden die voorlichting te verschaffen, welke een ieder hunner in zijne bijzondere levensomstandigheden zal blijken noodig te hebben.

Het Bestuur v.h. Informatiebureau.

Mededeelingen

VAN HET HOOFDBESTUUR.

Voor de leden in Ned.-Indië.

De leden die in Ned.-Indië verblijven worden vriendelijk verzocht de door hen verschuldigde contributie aan hem over te maken, zoodra door hen ontvangen is een postwisselformulier en zulks teneinde verdere kosten op de inning dier contributie niet noodeloos te vergrooten.

De Hoofdvertegenwoordiger van Oost en West,
L. M. F. PLATE.

Informatie-Bureau.

Het Informatie-bureau der Vereeniging, Korte Voorhout 6, Den Haag, is dagelijks geopend van 10—12 en van 2½—4 uur (des Zaterdags alleen tot 12 uur).

Verkrijgbaar ad *f* 0.25 „Curaçao", naar de laatste gegevens bewerkt door het Bestuur der afdeeling aldaar, welker secretaris, de heer H. J. C. Bodenburg Hellmund gaarne bereid is verdere informatiën omtrent Curaçao aan belanghebbenden te verstrekken.

Vergadering Studie-Commissie.

Vergadering der Studie-Commissie van de Vereeniging „Oost en West", op Zaterdag 4 Juni 1932 ten 2 uur in het gebouw der Vereeniging, Korte Voorhout 6, Den Haag.

Punten van behandeling.

1. Opening.
2. Ingekomen stukken.
3. Notulen.
4. Mededeelingen betreffende opheffing van het Tehuis voor Ind. Studenten en de gevolgen daarvan.
5. Jaarverslag der Gedelegeerden van de Commissie.
6. Mededeelingen van den 1en Gedelegeerde, den heer W. Meijer.
7. Rondvraag en sluiting.

De secretaris,
VAN DER BRUGH.

Ter overdenking.

Aan hen, die de Vereeniging „Oost en West", bij uiterste wilsbeschikking wenschen te bedenken, wordt daartoe de volgende vorm aanbevolen:

„Ik vermaak aan de Vereeniging „Oost en West", zetel Den Haag, waarvan de Statuten zijn goedgekeurd laatstelijk bij K. B. van 1 September 1927, No 22, de som van .... uit te keeren binnen .... maanden na mijn overlijden vrij van alle kosten en rechten.

Adresverandering.

Den leden wordt beleefd doch dringend verzocht, bij adresverandering, hiervan ten spoedigste mededeeling te doen: in Nederland, aan den Administrateur der Vereeniging, Korte Voorhout 6, Den Haag; in O.-Indië aan den Hoofdvertegenwoordiger, den heer L. M. F. Plate, Bromostraat 9, Malang; in Suriname aan den W. K. A. baron van Lynden, voorzitter der afdeeling; en in Curaçao aan den heer H. J. C. Bodenburg Hellmund, Secretaris der aldaar gevestigde Afdeeling.

VAN DE REDACTIE.

Luchtpost uit Indië.

Blijkens mededeeling van de Indische post-administratie heeft het retourvliegtuig „Specht" van den Holland—Indië dienst 175 K.G. post aan boord.

Luchtpost uit Indië.

Blijkens mededeeling van de Indische Post-administratie heeft het retourvliegtuig „Havik" van den Holland-Indiëdienst 196 K.G. 545 G. post aan boord.

Luchtpost naar Indië.

Met het vliegtuig, dat op 12 Mei j.l. van Schiphol naar Ned.-Indië is vertrokken werden 29 zakken luchtpost verzonden met een totaal gewicht van 223 K.G. 740 G. bruto en 198 K.G. 885 G. netto.

De zending bevatte 14605 stukken t/m. 5 gram; 299 briefkaarten en postwissels; 2855 brieven boven 5 gram; 1986 stuks bestemd voor tusschenliggende landen; tezamen 19745 stuks.

Een P. T. T.-kantoor op de Indische tentoonstelling in Den Haag.

Op de Indische tentoonstelling in het Westbroekpark te 's-Gravenhage zal een bij-post-, telegraaf- en telefoonkantoor met volledige dienstuitvoering worden gevestigd. Voor dit bijkantoor, dat alle werkdagen van 10 tot 17 uur geopend zal zijn, wordt een vertrek ingericht in het officieele paviljoen, onmiddellijk naast den hoofdingang.

Tevens zal in dezelfde ruimte met ingang van 1 Juni gelegenheid bestaan tot het voeren van radiotelefoongesprekken met Indië. Op Dinsdagen en Vrijdagen zal een belangrijk gereduceerd tarief gelden, n.l. voor Java en Madoera *f* 21,— en voor Noord-Sumatra *f* 24,— voor een gewoon gesprek van drie minuten.

Op het bijkantoor zal gebruik worden gemaakt van een stempel met het inschrift 's-Gravenhage, Indische tentoonstelling.

In onze jonge jaren hebben wij allen een kiem van persoonlijkheid en oorspronkelijkheid, die wij kunnen ontwikkelen of verstikken. Wie dit laatste doet, gaat behooren tot de groote massa, die het leven langs zich heen ziet gaan, zonder zelf veel te beleven en die met min of meer afgunst uit de verte mag toekijken naar het bedrijf van de mannen, die de dingen in de wereld doen.

(„Der Organisator").

Vereeniging „Oost en West"

Opgericht 3 Mei 1899.

Afdeelingen in Amsterdam, Amersfoort, Apeldoorn, Arnhem, Breda, Bergen op Zoom, Deventer, Twente (zetel Enschedé), 's-Gravenhage, Groningen, 't Gooi (zetel Hilversum), Haarlem, Leiden, Nijmegen, Rotterdam en Utrecht, alsmede in Suriname en Curaçao. Hoofdvertegenwoordiging in Oost-Indië.

De Vereeniging „Oost en West" beoogt het onderhouden en versterken van den band tusschen de Europeesche en Overzeesche deelen van het Rijk der Nederlanden, door het bevorderen van hunne zedelijke en stoffelijke, gemeenschappelijke zoowel als bijzondere belangen.

Zij neemt derhalve stelling tegen de verderfelijke invloeden, die zoowel in Oost-Indië als hier te lande aansturen op een verbreking van het Rijksverband.

Voor zooveel dit binnen haar werkingsfeer ligt, werpt zij daartegen een dam op door de bevordering van al datgene op zedelijk en stoffelijk gebied wat de Overzeesche deelen met het Europeesche onderling verbindt.

Zij bezigt daartoe verschillende middelen.

In de eerste plaats verspreidt zij populaire kennis van ons Overzeesch gebied onder het Nederlandsche Volk door voordrachten, lezingen, tentoonstellingen enz.

Van de organen der Vereeniging wordt hierin in het bijzonder genoemd het *Koloniaal Weekblad.*

Het Koloniaal Weekblad is een betrouwbare gids en vertolkt mede de in O.- en W.-Indië heerschende rechtmatige gevoelens en verwachtingen, verband houdende met de evolutiën op maatschappelijk en economisch gebied, en geeft een overzicht van de geschriften welke over O.- en W.-Indië, vreemde nederzettingen en verre landen, verschijnen.

Om ons doel te bereiken is moreele en financieele steun onmisbaar; beide worden verleend door toetreding als lid of als begunstiger.

Sluit U dus aan bij de Vereeniging „Oost en West", Telefoon 114519.

Het Hoofdbestuur:

R. ZUYDERHOFF, *Algem. Voorzitter*
F. VAN PESKI, *Onder-Voorzitter*
F. H. W. J. R. LOGEMAN, *Lid*
F. H. A. VAN DER BRUGH, *Algem. Secr.-Penningm.*
} *Dagelijksch Bestuur*

Jhr. Dr. C. G. S. SANDBERG, 's-Gravenhage
M. GARSCHAGEN, Amsterdam
Prof. Mr. G. J. NOLST TRENITÉ, Amersfoort
J. C. BAARS, Apeldoorn
Mr. J. HUGES, Arnhem
Mr. Drs. P. A. F. BLOM, Bergen op Zoom.
W. H. R. OXENAAR, Breda
Dr. H. H. ZEIJLSTRA Fzn. Deventer
J. J. HANSMA, Twente (Enschedé)
Jhr. Mr. W. W. FEITH, Groningen
C. M. HAMAKER, 't Gooi (Hilversum)
H. P. DEINUM, Heemstede.
J. A. VAN HAMEL, Leiden
L. K. C. RöPCKE, Nijmegen
J. D. DAUBANTON, Rotterdam.
Prof. L. VAN VUUREN, Utrecht
H. J. WOLFF, Suriname
Dr. H. POLVLIET, Curaçao.

Raadgevend Lid:

P. J. DE KANTER, Voorzitter van het Algemeen Ned. Verbond.

Eenige der bijzondere organen van „Oost en West".

Het *Koloniaal Weekblad* wordt door de Vereeniging uitgegeven en verspreid met het doel een onbevangen oordeel te geven op cultureel en maatschappelijk gebied.

Het *Informatie-Bureau* staat ten dienste van hen die geneigd zijn een werkkring te zoeken, voor zich, hunne kinderen of pupillen in Oost- of West-Indië. Leider: H. J. A. Raedt van Oldenbarnevelt, oud-Resident, K. Voorhout 6, Den Haag, Telef. 114519. Bureau van 10 tot 12 uur v.m. en van 2.30 tot 4 uur n.m.

Door de zorg van dit bureau wordt een serie boekwerkjes uitgegeven over Staats- en particuliere betrekkingen in O.- en W.-Indië, alsmede over andere koloniale onderwerpen, alle vermeld in het Koloniaal Weekblad.

De *Leeszaal* in het gebouw der Vereeniging, geopend van 10 uur voormiddag tot 4.30 uur namiddag voor raadpleging, lezing en inzage van de voornaamste Oost en West-Ind. maand-, week- en dagbladen, alsmede tijdschriften, periodieken en boekwerken op Koloniaal gebied.

Het *Tehuis voor Indische Studenten* voor alle landaarden. Directeur W. Meijer, Oud-Inspecteur van het Inlandsch Onderwijs, Prins Mauritsplein 23, Den Haag, Telef. 550752.

Het *Tehuis voor Nederl.-Indische bedienden*, genaamd „Persinggahan". Directeur: F. de Munnik, van Boetzelaerlaan 2, Den Haag, Telef. 550248. Voor tijdelijk onderkomen, arbeidsbemiddeling, hulp en raad.

Het *Comité voor Opleiding van Indische Jongelieden* (Studie Commissie van „Oost en West",) samenwerkend met de van Gouvernementswege ingestelde „Voorlichtingscommissie" te Batavia. Inlichtingen worden verstrekt door den Raadsman voor Studeerenden bij het Ministerie van Koloniën, C. M. Goedhart, Oud-Gouverneur van Atjeh, zoomede door den Directeur van het Tehuis voor Indische Studenten voornoemd (Prins Mauritsplein 23).

De *Commissie voor West-Indië*, onder Voorzitterschap van Prof. Dr. Ph. C. Flu, ter voorlichting op maatschappelijk en cultureel gebied. K. Voorhout 6, Den Haag, Telefoon 114519.

De *Permanente tentoonstelling* van voortbrengselen op het gebied van N.-I. Nijverheid, Kunstnijverheid en Huisvlijt, in het perceel „Boeatan", Heulstraat 19, Den Haag, Telef. 114695. Presidente de Douair. Jhr. O. van Beresteijn—Tromp.

Namen en adressen der Afdeelings-secretarissen.

Amsterdam: L. D. Petit, Van Breestraat 21.

Amersfoort: Mr. E. H. Bergsma, Huygenslaan 7.

Arnhem: G. J. v. d. Heide, Benedendorpsweg 4, Oosterbeek.

Apeldoorn: J. C. Baars, Jagersweg 42.

Bergen op Zoom: C. Sitsen, Antwerpsche Straat 28.

Breda: E. W. v. Vegchel, Ginnikenweg 119.

Curaçao (West-Indië) H. J. C. Bodenburg, Hellmund, Willemstad.

Deventer: Dr. H. H. Zeijlstra Fzn., Singel 1.

't Gooi: A. Hoogesteger, Bisonlaan 4, Hilversum.

Groningen: Mr. J. Feitsma, Heerestraat 79.

Den Haag: J. C. Baudoin, Jac. Hopstraat 12.

Haarlem: H. P. Deinum, Van Hogendorpstraat 3.

Leiden: Mr. E. Rijke, Witte Rozenstraat 20.

Nijmegen: Mevr. M. R. S. Bieckmann—Hoogenstraaten, Berg en Dalsche weg 134.

Paramaribo: H. J. Wolff.

Rotterdam: F. A. Vervloet, Westersingel 87.

Twente: J. J. Hansma, Groen van Prinstererlaan 37.

Utrecht: Mevr. L. P. v. d. Wijk—v. d. Haar, Hieronymusplantsoen 8.

Bestemd voor uitzending naar Nederlandsch-Indië.

C. Ouwehand, off. v. gez. 2e kl., Duinoord 32, Katwijk aan Zee.

In Nederland aangekomen verlofgangers.

Mevr. de wed. A. Sneeuwjagt, geb. Sachs, 1e commies bij het Hoofdbestuur van den P.T.T.-dienst, Galvanistraat 81, Den Haag, na 19 Mei 1932: p.a. F. Klute, Larchenstrasse 7, Elberfeld, Duitschland; A. Schultze, hoofdcommies b.d. Volksraad, Fahrenheitstraat 233, Den Haag; A. Molenmaker, hoofdpolitieopz. b.d. Alg. Pol. de Gheijnstraat 71, Den Haag; mej. S. v. d. Dussen, waarn. schoolhoofd b.h. O.W.L.O., Laan v. Meerdervoort 544, Den Haag; ir. J. G. v. Michalofski, ing. 2e kl. b.d. S.S. en Tr., p.a. Mw. Rijnenberg Pijnboomstraat 70, Den Haag; A. van Zandvliet, loods 1e kl. b.d. Loodsdienst te Soerabaja, Ver. v. Ind. Verlofg., v. Weede v. Dijkveldstraat 37, Den Haag; J. M. Danse, burg. ambt. vliegtuigmaker 3e kl. b.d. Luchtvaartafd., Schlegelstraat 142, Den Haag; B. B. Faber, secr. van de Prov. Oost-Java, Breestraat 17, Leiden; J. R. Veldhorst, contr. 1e kl. b.d. P.T.T.-dienst, Huize „De Beuk", Hillegom; J. de Jonge, contr. 2e kl. b.d. P.T.T.-dienst, Marum (Gr.); mej. G. Wilmink, Mulo-onderw. b.d. Openb. Mulo-school te Probolinggo, Haagschestraat 3, Scheveningen; ir. J. G. Boerma, ing. 2e kl. bij de S.S. en Tr., p.a. Mw. Dumont-Moen, Westeinde 134, Voorburg; F. B. R. van Rossum, ass.-res. b.d. Alg. Bestuursdienst, fung. ref. 1e kl. o.h. Gouv. Kant. te Soerabaia, Jac. Catsstraat 3bis, Utrecht; L. Vogel, magazijnmeester b.h. kant. v.d. Volkslectuur en aanverwante aangelegenheden, Oosthuizen (N.-H.); jhr. J. C. v. Citters, insp. van Fin. te Soerabaja, Koedijkl. 8, Bussum; L. Seegers, controleur 1e kl. b.d. P.T.T.-dienst p.a. J. B. Stottelaar, Hedel (Gld.); W. J. v. Duyn, Mulo-onderw. gepl. bij de 2e Openb. Mulo-school te Batavia, Ned. Handel Mij., Den Haag; E. Herrmann, lid van de Weeskamer te Soerabaja, Pension Nationaal, Groot-Hertoginnelaan 250, Den Haag; J. D. Schuin, techn. ambt. 2e kl. b.d. P.T.T.-dienst, van Loostraat 95, Den Haag; W. Rademaker, opz.-werkplaats 1e kl., b.d. S.S. en Tr., v. Loostraat 95, Den Haag; J. A. Grashuis, commies-kashouder b.h. kant. v. de Volkslect., en aanverwante aangelegenheden, van Loostraat 95, Den Haag; P. Gort, kap. der inf., Mathenesserdijk 231B, Rotterdam; A. G. Vermeulen, Olt. vliegenier, Marnixstraat 290, Amsterdam; J. C. Koster, gen.-maj., Ned. Handel Mij., Den Haag; J. A. Hendriks, off. v. gez. 1e kl., Oude Delft 121, Delft; J. C Pasqua, 1e luit. der inf., Gr.-Hertoginnelaan 107, Den Haag; J. C. de Lussanet de la Sablonière, 1e luit. der art., v. Linschotenstraat 38, Den Haag; H. Th. Voet, off. v. gez. 2e kl., Binnenkant 22, Amsterdam; mej. A. B. C. Polshoek, onderwijzeres van bijstand bij het openb. lag. onderw te Paramaribo, 2e Constantijn Huygensstraat 65 huis, Amsterdam-West.

Efficiency is een geestelijke eigenschap; niet een technische methode. Onvoldoende kennis van het Engelsch heeft die dwaling doen ontstaan.
(Maandblad „Succes").

Met Pensioen.

F. Blok, inspect. b.d. Dienst v.h. Boschwezen, Frankenslag 122, Den Haag; A. W. Ph. Holwerda, ass.-resident van Soerakarta, hotel Duinoord, Sweelinckplein, Den Haag; F. W. van Gulick, onderw. 1e kl., hoofd der Openb. Europ. 3e Lag. school te Semarang. p.a. Mw Soeters—Gulick, Suezkade 66, Den Haag; J. J. M. Th. Beck, secr. v.h. dept. d. Mar. p.a. H. L. J. Beck, Stadhoudersplein 12, Den Haag; ir. P. J. L. van Wiechen, hoofding., Hoofd v.d. afd Havenw. v.h. dept. der B.O.W., p.a. fam. Preseum, Ten Hovestraat 30, Den Haag; H. Krauss, hoofdcontroleur b.d. P.T.T., p.a. Mw. Ch. v. Raalten, Stadhouderslaan 26, Utrecht; H. J. Polak, dir. off. v. gez. 2e kl., Rembrandtlaan 40, Heemstede; A. Merkelbach kap. der inf., Trekweg 156, Den Haag.

ADRESVERANDERINGEN.

J. Drewes, luit.-kol. v.d. Gen. Staf, L. v. Meerdervoort 17, Den Haag; A. G. Vermeulen, Onderluit.-vliegenier, Marnixstraat 290, Amsterdam-C.; C. Vermeulen, 1e Luit. der inf., v. Beuningenstraat 98, Den Haag; H. van Steenbergen, ambt. ter besch. v.d. Regeeringscomm. v.d. Bestuurshervorming, Julianalaan 281, Bilthoven; A. A. Th. Fortgens, dir. Apotheker 1e kl., Vondellaan 31, Beverwijk; W. Th. J. I. Wesselingh, ads.-ambt. 2e kl. I. U. en Acc., Rijndijk A 79, Hazerswoude; J. J. Palm, Hoofd v.h. Bezoldigingskant., Goudenregenstr. 40, Den Haag; B. A. Tanamal, opzichter 1e kl. b.d. Waterstaat en B.O.W., Daguerrestraat 6, Den Haag; J. Valk, hoofdpolitieopz. b.d. Stadspol., Edisonstr. 58, Den Haag; Soedjono, comm. b.d. P.T.T.-dienst, Galileistraat 26, Den Haag; Mevr. C. Soedjono, geb. Fretz, klerke b.d. P.T.T.-dienst, Galileistraat 26, Den Haag; A. F. Koster, contr. 1e kl. P.T.T., Albert Hahnstr. 5, Amersfoort; Ch. Karimoen, Indisch Veearts 1e kl., Corn. Evertsenstr. 25, Utrecht; A. M. W. Rauwerda, adm. van Fin. 1e. kl., v. Beverningkstr. 17, Den Haag; Dr. S. Postmus, off. v. gez. 2e kl., Middenweg 53a, boven, Amsterdam-O.; J. E. v. d. Brink, opz. b.d. Waterstaat en B.O.W., Goudenregenstraat 240, Den Haag; J. W. Stoutjesdijk, luit.-kol., der Cav., Raadhuisplein 6, Heemstede; G. Coenen, contr. 1e kl. P.T.T., Harstenhoekweg 169, Scheveningen; S. A. Tuwaiden, comm. b.d. P.T.T.-dienst, Weimarstraat 135, Den Haag; Mej. O. R. Lutter ,adj.-boekhoudster b.d. Centr. Kas, Meezenlaan 41, Den Haag; J. F. van der Spek, hoopdpolitieopz. b.d. Alg. Pol., Regentesselaan 72, Den Haag; G. J. Beisser, contr. b.d. Pandhuisdienst, Pr. Hendrikstr. 81, Den Haag; L. F. Baudoin, ambt. 4e kl. I. U. en Acc., Edisonstraat 130, Den Haag; H. W. Versteegh, boekhouder 1e kl. Zoutregie, Snelliusstr. 47a, Den Haag; H. C. van Leeuwen, off. v. gez. 1e kl., Wilhelm Exnergasse 2, Wien IX; G. J. W. Heim, ondercomm. b.d. Alg. Pol., Ampèrestraat 88, Den Haag.

In onze jonge jaren hebben wij allen een kiem van persoonlijkheid en oorspronkelijkheid, die wij kunnen ontwikkelen of verstikken. Wie dit laatste doet, gaat behooren tot de groote massa, die het leven langs zich heen ziet gaan, zonder zelf veel te beleven en die met min of meer afgunst uit de verte mag toekijken naar het bedrijf van de mannen, die de dingen in de wereld doen.
(„Der Organisator").
(Maandblad „Succes").

Mutatiestaat van 11 tot 18 Mei '32

Nieuwe Leden:	**Voorgesteld door:**
Mejuffrouw C. Koldewijn, Amsterdam, J. W. Brouwerplein 12. —	Secretaris Afdeeling Amsterdam.
J. K. Helder, Oud-Onder-Directeur B.B., Den Haag' Jan van Nassaustraat 84.	den heer G. Nypels te Den Haag.
D. Slijboom, Oud-Luit.-Kolonel N.-I.-L., Den Haag, van Aerssenstraat 75.	Secretaris Afd. Den Haag.

R. I. P.

M. J. Lusink, Oud-Agent Ned. Handel Mij. Den Haag. Frederik Hendriklaan 57.

Adresveranderingen:

J. A. Jessurun, Oud-Directeur Hendrikschool, van: Paramaribo naar: Amsterdam-Z., Noorder-Amstellaan 21 III f 5.—.

L. W. J. Welter, van: Amsterdam, Stadhouderskade 62, naar: Den Haag, IJsvogelplein 3. f 5.—.

P. F. Leersnijder, van: Kisaran (S.O.K.), naar: Haarlem, Spaarnelaan 16, p.a. J. Swaalf. f 5.—.

F. B. R. van Rossum, Ass.-Resident, Fg. Referendaris o.h. Kantoor Gouv. van Oost-Java, van: Soerabaja, naar: Utrecht, Jac. Catsstraat 3 bis. f 5.—.

J. F. Bub, van: Hillegersberg, Berglustlaan 50b, naar: De Bilt, Groen van Prinstererweg 41. f 5.—. (rekent voortaan tot de afdeeling Utrecht).

Dr. P. K. Drossaart Lulofs, Amersfoort, van: Prinses Marielaan 25, naar: Barchman Wuijtierslaan 40.

Ir. J. N. van Ruyven, Eindhoven, van: Vestdijk 25, naar: Havenhoofd 1B.

Dr. HendrikMuller, van: München, naar: Den Haag, Bezuidenhout 273.

E. J. Schoneveld, van: Warmond, naar: Den Haag, Haselaarweg 3.

J. Fabriek, Den Haag, van: Goudenregenstr. 25, naar: Eschdoornstraat 158.

J. C. Koster, Generaal-Majoor N.-I.-L., thans: Den Haag, Willem de Zwijgerlaan 1.

A. Ph. van Aken, thans: Gouverneur van Atjeh te Kota-Radja.